

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN
ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN
TUTUMLARININ VE MOTİVASYON
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
(Zonguldak İli Örneği)**

Tuğçe ALTUN

Zonguldak 2023

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN
ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN
TUTUMLARININ VE MOTİVASYON
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
(Zonguldak İli Örneği)**

**Hazırlayan
Tuğçe ALTUN**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Murat İNCE**

Zonguldak 2023

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda ve basımda enstitü tez yazım ve basım yönergesine uygun davranıldığını taahhüt ederim.

30.01.2023

Tuğçe ALTUN

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında 186282104008 numaralı Tuğçe ALTUN'un "İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumlarının ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi (Zonguldak İli Örneği) konulu ~~DOKTORA~~/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 04/01/2023 Çarşamba günü saat 13.00'te yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OYBİRLİĞİYLE/OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

Doç. Dr. Mustafa FİDAN
Başkan

Dr. Öğrt. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU
Üye

Doç. Dr. Murat İNCE
Üye
(Tez Danışmanı)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2023

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum : ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Tez Başlığı : İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumlarının Ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi (Zonguldak İli Örneği)
Tez Yazarı : Tuğçe ALTUN
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Murat İNCE
Tez Türü, Yılı : Yüksek Lisans, 2023
Sayfa Adedi : 65

Bu araştırmanın amacı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum ve davranışlarının hangi düzeyde olduğunu belirlemek ve uzaktan eğitime olan etkisini incelemektedir. Nicel yöntemin kullanıldığı betimsel tarama modelindeki çalışma için il ve ilçe merkezlerinde çalışan ilkokul öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Zonguldak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullarda görev yapan 251 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya 153 kadın, 98 erkek öğretmen katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak iki adet ölçek kullanılmıştır. Öğretmenlerin demografik özelliklerini araştırmak üzere bir “Kişisel Bilgiler” bölümü, motivasyon düzeylerini araştırmak için “Öğretmen Motivasyon Ölçeği” ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Verilerin analizinde değişkenlerin normallik varsayımları incelenmiş ve normal dağılım göstermediği bulunmuştur. Verilerin çözümlenmesinde parametrik olmayan istatistikler kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği alt boyutları arasında ilişki bulunmamıştır. Öğretmen motivasyon ölçeği alt boyutlarından “Dışsal Motivasyon” ile uzaktan eğitim tutum ölçeği alt boyutlarından “Avantajlar” boyutu arasında düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin tutumları ve motivasyon düzeyleri; cinsiyete, yaşa, kıdem yılına ve çalıştığı kuruma göre anlamlı farklılık göstermemiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Yüz yüze Eğitim, Motivasyon, Tutum, Öğretmen

ABSTRACT

Institution : ZBEU Institute of Social Sciences, Department of Curriculum and Instruction
Thesis Title : Investigation of Attitudes and Motivation Levels of Teachers Working in Primary Schools towards Distance Education (Example of Zonguldak Province)
Thesis Author : Tuğçe ALTUN
Thesis Adviser : Assoc. Prof. Dr. Murat İNCE
Type, Year : MSc. Thesis, 2023
Number of Pages : 65

The aim of this research is to determine the level of attitudes and behaviors of primary school teachers towards distance education and to examine the effectiveness of distance education. For the study in the descriptive survey model using the quantitative method, a questionnaire was applied to primary school teachers working in provincial and district centers. The population of the research consists of 251 teachers working in primary schools affiliated to the Zonguldak Provincial Directorate of National Education in the 2021-2022 academic year. 153 female and 98 male teachers participated in the research. The entire universe was taken as a sample. Two scales were used as data collection tool in the study. A "Personal Information" section was applied to investigate the demographic characteristics of the teachers, the "Teacher Motivation Scale" to investigate the motivation levels, and the "Distance Education Attitude Scale" to determine the teachers' attitudes towards distance education. In the analysis of the data, the normality assumptions of the variables were examined and it was found that they did not show a normal distribution. Non-parametric statistics were used to analyze the data. According to the findings obtained from the research; There was no relationship between the sub-dimensions of the attitude scale towards distance education of teachers working in primary schools. A low level of correlation was found between "External Motivation", one of the sub-dimensions of the teacher motivation scale, and the "Advantages" dimension of the distance education attitude scale. Attitudes and motivation levels of teachers towards distance education; There was no significant difference according to gender, age, seniority and institution.

Keywords: Distance Education, Face to face Education, Motivation, Attitude, Teacher

ÖN SÖZ

Teknolojinin hızla ilerlemesi, öğretmenlerin gelişen teknolojiye ayak uydurması, teknoloji okur-yazarı olması ve yeni teknolojilere karşı nasıl bir tutum sergilediği önem kazanmaktadır. Uzaktan eğitimin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bu teknolojiye karşı tutumunu belirlemek gerekmektedir. Gösterilen tutumlara karşın yapılan iş ne olursa olsun insanın istekli olması, işi benimsemesi gerekmektedir. Bu isteği sağlayan ise bireyin motivasyon düzeyidir.

Hızla değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte öğrenci ihtiyaçları, öğretim programları, öğretme yöntem ve teknikleri sürekli değişim ve gelişim göstermektedir. Bu gelişmeler öğrencinin beklenti ve ihtiyaçlarında, eğitimin işlevinde ve öğretmen rollerinde değişiklikler meydana getirmektedir. Dolayısıyla günümüz teknolojisinde öğretmenlerden beklenen, çevrim içi eğitime geçiş gibi ani kararlara hazırlıklı olmaları ve bu sürece uyum sağlamaları açısından gerekli bilgi ve beceriye sahip olmaktır.

Bu çalışma, Zonguldak ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çalışan “İlkokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu çalışma Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmamda bana yol gösteren, destek ve emeklerini esirgemeyen, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum danışmanım sayın Doç.Dr Murat İNCE'ye, araştırmada kullanılan ölçekler konusunda yardımlarını esirgemeyen hocam, sayın Dr.Öğrt. Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU'na, hayatım boyunca beni destekleyen, hakkını asla ödeyemeyeceğim annem Ergin ALKAP'a ve yol arkadaşım, canım eşim Emre ALTUN'a teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1
1. GENEL BİLGİLER.....	3
1.1. Araştırmanın Amacı	3
1.1.1. Problem Cümlesi	3
1.1.2. Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Varsayımlar	5
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Tanımlar	6
2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Uzaktan Eğitim.....	7
2.1.1. Uzaktan Eğitimin Özellikleri	8
2.2. Uzaktan Eğitim Tarihi.....	8
2.3. Dünyada Uzaktan Eğitim	9
2.3.1. Dünya’da COVID-19 Salgını Nedeniyle Eğitime Yönelik Alınan Önemler.....	10
2.4. Türkiye’de Uzaktan Eğitim.....	11
2.4.1. Türkiye’de COVID-19 Salgını Nedeniyle Eğitime Yönelik Alınan Önlemler.....	13
2.5. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları	14
2.5.1. Uzaktan Eğitim ile Yüz Yüze Eğitim Modelinin Karşılaştırılması.....	16
2.5.2. Uzaktan Eğitimde Öğretmen Rollerini	16
2.6. Uzaktan Eğitimin Yararları	17
2.7. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Araçlar	18
2.7.1. Web’in Tanımı	18
2.7.2. Web 2.0	20
2.7.2.1. Bloglar	20
2.7.2.2. Wikiler	21
2.7.2.3. Mashuplar	21
2.8. Uzaktan Eğitimde Web 2.0 Teknolojileri	21
2.8.1. Sanal Sınıf Uygulamaları	24
2.8.1.1. EBA (Eğitim Bilişim Ağı).....	24
2.8.1.2. Google Classroom	24

2.8.1.3. Edmodo.....	25
2.8.1.4. Perculus	25
2.8.1.5. Moodle.....	25
2.8.2. Sınav ve Anket Uygulamaları	25
2.9.2.1. Kahoot	25
2.9.2.2. Google Formlar.....	26
2.8.3. Çevrim içi Toplantı Araçları	26
2.10.3.1. Zoom.....	26
2.7.3.2. Google Meets.....	26
2.8.4. İnteraktif Sunum Araçları.....	27
2.7.4.1. Prezi	27
2.7.4.2. Emaze	27
2.9. Motivasyon Nedir?.....	27
2.10. Tutum Nedir?	28
2.11. İlgili Araştırmalar.....	30
2.11.1. Ulusal Araştırmalar	30
2.12.2. Uluslararası Araştırmalar	33
3. YÖNTEM	35
3.1. Araştırma Modeli	35
3.2. Çalışma Grubu	35
3.3. Veri Toplama Araçları	36
3.4. Verilerin Toplanması	39
2.5. Verilerin Analizi.....	40
4. BULGULAR VE YORUM.....	41
4.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi.....	41
4.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyete göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Alt Boyutları Düzeylerinin İncelenmesi	42
4.1.2. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Alt Boyutları Düzeylerinin İncelenmesi	43
4.1.3. Öğretmenlerin Yaşa Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	43
4.1.4. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hazırbulunuşluklarına Göre Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	45
4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Bulguları ve İçerikleri.....	46
4.2.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi ve Sanal Sınıfların Geleceğine Dair Görüşleri	46

4.2.2. Uzaktan Eğitimde İyi Bir Etkileşim Ortamının Kullanılmasında Öğretmene Düşen Sorumluluklar	47
4.2.3. Uzaktan Eğitimin Yararları ve Sınırlılıkları	48
4.2.4. Uzaktan Eğitimde Öğretmenlerden Beklenen Teknolojik ve Pedagojik Yeterlilikler	48
4.2.5. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları ve Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Unsurlar	49
4.2.6. Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreci	49
4.2.7. Yüz yüze Eğitim ve Uzaktan Eğitimin Karşılaştırılması	50
SONUÇ	51
KAYNAKÇA	55
EKLER	60
Ek 1: Kişisel Bilgi Formu	60
Ek 2: Tutum Ölçeği	61
Ek 3: Öğretmen Motivasyon Ölçeği	63
Ek 4: Etik Kurul Kararı	64
Ek 5: İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Uygulama İzni	65
ÖZ GEÇMİŞ	66

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 2.1: Geleneksel ve Uzaktan Eğitimde Öğretmenin Eğitim ve Öğretim Yeterlik Durumları	17
Tablo 3.1: Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgiler	36
Tablo 3.2: Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	40
Tablo 4.1: Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlarının Betimsel İstatistikleri	41
Tablo 4.2: Öğretmen Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Betimsel İstatistikleri	41
Tablo 4.3: Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi	42
Tablo 4.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	43
Tablo 4.5: Öğretmenlerin Yaşa Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	44
Tablo 4.6: Öğretmenlerin Hazırbulunuşluklarına Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	45
Tablo 4.7: Korelasyon Tablosu.....	46

KISALTMALAR LİSTESİ

EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
FRTEM	: Film Radyo Televizyon Eğitim Merkezi
ODTÜ	: Ortadoğu Teknik Üniversitesi
UZEM	: Uzaktan Eğitim Merkezi
LGS	: Lise Giriş Sınavı
YKS	: Yüksek Öğretim Giriş Sınavı
IP	: Internet Protocol
ISTE	: Uluslararası Eğitim Teknolojileri Birliği
ITU	: İstanbul Teknik Üniversitesi
p	: Anlamlılık Düzeyi
Sd	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical Packages for the Social Sciences
ss	: Standart Sapma
t	: Puan farkı
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama

GİRİŞ

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin sahip oldukları algı ve görüşler, uzaktan eğitimin verimliliğini etkileyen unsurların başında yer sayılmaktadır (Başar, 2019, s. 14-22). Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyon düzeyleri pozitif yönde olduğu varsayıldığında öğrencilerin olduğu kadar öğretmenlerin de pandemi süresince edindikleri görüş ve motivasyon düzeyleri çevrimiçi eğitimlerin seyrini belirlemenin bir yolu olduğu düşünülmektedir. Buna bağlı olarak öğretmenlerin motivasyonlarının artması ya da azalması derse, öğrenciye karşı tutumlarına da etkileyecektir.

Yapılan araştırmalar sonucunda öğretmen motivasyonunun yüksek olması öğretmen kadar öğrenciyi de olumlu yönde etkilediği düşüncesine varılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak mekan ve zaman endişesi yaşamadan eğitim-öğretimi devam ettirmek amacıyla uygulanan ve geçmişten günümüze kadar gelmiş uygulanan bir eğitim modelidir. Hem eşzamanlı hem de eş zamansız araçların kullanımı yoluyla katılım için birden fazla fırsat sağlamanın öğrenci motivasyonu, öğrenmeyi ve ders başarısını teşvik etmek için çok önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Covid-19 salgını sebebiyle insanların sokağa her an çıkamaması, öğrencilerin okula gidememesinden kaynaklı eğitimdeki çözüm yolu uzaktan eğitim olmuştur. Ülke yöneticileri sağlıklı bir yaşam için çok zorlu mücadeleler vermiştir. Devletler sağlıklı bir yaşam kadar, ellerindeki olanakları da kullanarak eğitimdeki sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla eğitimi uzaktan yapmaya çalışmıştır (Telli Yamamoto & Altun, 2020, s. 25-34).

Eğitim almak isteyen insanların sayısının artması eğitim alanının fazlaca genişlemesine sebep olmuştur. Hem çalışıp hem okumak zorunda olan fakat zaman engeline takılan farklı yaşlardaki bireyler hayat boyu öğrenme imkanı sağlayan çevrim içi uygulamalardan yararlanmaya başlamışlardır. Salgın döneminde içinde bulunduğumuz durumda yüz yüze eğitime alternatif olarak gelişen uzaktan eğitim gerekli görülmüştür.

Yaşanılan salgın döneminde, bilgisayar ve internet teknolojileri uzaktan eğitimin tasarımında bu tasarımların geliştirilip olgunlaştırılmasında oldukça etkili olmuştur. Uzaktan eğitimdeki bu gelişmeler, eğitim alanındaki gelişmelerle de uyumlu bir şekilde ilerlemeye devam etmiştir (Acarbay, 2016, s. 148-161)

Uzaktan eğitime ilişkin öğretmen tutum ve motivasyon düzeylerinin öğretmenlerin; yaşına, cinsiyetine, öğrenim durumuna, görev yaptıkları okul türüne, kıdem yılına göre farklılığa sebep olup, olmadığına belirlenmesi, gelecekte yapılması planlanan eğitim öğretim faaliyetlerinin daha verimli hale getirilmesi ve sürdürülebilirliği için gereklidir. Bu çalışma ileride yapılacak olan eğitim öğretim faaliyetlerinin verimli bir hale getirilmesi ve devamlılığının sağlanabilmesi için öğretmenlerin COVID-19 salgını süresince uzaktan eğitime ilişkin sahip oldukları görüş, tutum ve motivasyon düzeylerinin ortaya çıkması ve ileride yapılacak olan çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir.

1. GENEL BİLGİLER

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, amacı ve önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlamalara ait bilgiler bulunmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını sırasında ihmal edilmemesi gereken basamaklardan biri olan eğitimin; temel taşı olan öğretmenlerin öz-yeterlilik anlamında kendilerini nerede gördükleri, pandemi ve çevrim içi ders ortamına karşı nasıl bir tutum içinde oldukları, salgın sürecinde sahip oldukları motivasyon düzeylerini incelemektir.

Uzaktan eğitim, öğreten ile öğrenenin eğitim süresi boyunca farklı ortamlarda olması öğrencinin öğrenmeyi öğrenmesi bakımından yarar sağlar. Gelişen bilgi ve teknoloji ile beraber hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin ihtiyaçları, öğretim yöntem ve teknikleri sürekli gelişim ve değişim içerisinde. Öğretmenlerin bu süreçte sahip oldukları görüş ve birikimleri, motivasyonları uzaktan eğitimin verimliliğine nasıl fayda sağladığıyla ilgili literatüre örnek olması tahmin edilmiştir.

Bu çalışma; Zonguldak il merkezinde görev yapan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı “İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumlarının ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi”ni amaçlamaktadır. Araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri aşağıdaki şekilde ifade edilebilir;

1.1.1. Problem Cümlesi

İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin tutumları ile motivasyon düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

1.1.2. Alt Problemler

Belirlenen başlıca problem etrafında alt problemlere çözüm bulmak amaçlanmıştır.

1. İlkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Meslekteki kıdem yılına,
 - c. Yaşa,
 - d. Öğrenim Durumu değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. İlkokul öğretmenlerinin motivasyon düzeylerinde;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Meslekteki kıdem yılına,
 - c. Yaşa,
 - d. Öğrenim Durumuna değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin tutumları ile motivasyon düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
4. İlkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Mart 2020 yılında başlayan ve hala devam etmekte olan küresel salgın ile mücadele dönemimi sonucunda tüm dünyada eğitim ve öğretim faaliyetlerinde çeşitli sorunlar yaşanmıştır. Ülkemiz de bir çok ülke gibi yaşanan salgın ile yüz yüze eğitime ara verip uzaktan eğitim sistemine başlamış ve tüm öğrenenleri bu sisteme dahil etmiştir. Bu süreçten hem öğrenciler hem de öğretmenler etkilenmiş ve yeni sisteme ayak uydurmaya çalışmışlardır. Bu sayede uzaktan eğitim özellikle ülkemizde eğitim sektöründe sağlam bir yer edinmiştir. (Clark, 2020)

Örneğin; Çin’de 2020 Şubat ayının başlarında öğrencilerin öğrenimlerinin aksamaması adına eş zamanlı çevrim içi öğrenme sistemine geçilmiştir. Bulgaristan Eğitim ve Bilim Bakanlığı 2020 Mart ayında e-öğrenme sistemi oluşturmuştur. Finlandiya’da öğrencilere uzaktan eğitim ve rehberlik hizmeti sunulmuştur. Ülkemizde ise ilk olarak TRT EBA kanalları yoluyla her sınıftan öğrenciye ulaşmak amacıyla eğitim dersleri verilmiştir. Daha sonra öğretmenlerden Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ‘nı aktif olarak kullanmaları istenmiştir. Öğretmenler bu süreci senkron ve asenkron şekilde yönetmişlerdir.

Öğretmenlerin pandeminin hayatlarına girmesiyle iş hayatı ve gündelik hayatın farklılaşmasına alışamadıkları ve çevrim içi dersleri benimsemekte güçlük yaşadıkları görülmüştür. Bu süreçte öğretmenler; öğretim yöntemlerini, teknolojiye uyumlarını, motivasyonlarını ve sürece ilişkin tutumlarını etkileyen tüm durumları önceden öngörüp gerekli hazırlığı yapmaları gerekmektedir.

Araştırmacı tarafından yapılan alan yazın taramasında, dünyada birçok ülkede uzaktan eğitim ile ilgili çalışmaların uzaktan eğitime yönelik tutumları, uzaktan eğitiminde öğretmen yeterliliği, uzaktan eğitime hazır olma durumlarının her araştırma için farklı sonuçlar ortaya çıkardığını göstermektedir. (Clark, 2020), uzaktan eğitimin geçmişten günümüze mektup, radyo, kitap, gazete vb. araçlarla sürdürülmekte olduğunu hatırlatmaktadır. Özetle uzaktan eğitim yeni bir oluşum olmamakla birlikte çok uzun yıllardır kullanılan bir sistemdir.

Öğretmenleri çevrim içi derslerde kendilerini geliştirmeleri çevrim içi öğrenmeye yönelik öğrencilerin düşüncelerini olumlu yönde etkilediği varsayılırsa öğretmen tutumları ve motivasyonları uzaktan eğitimin seyrini değiştirdiği söylenir. Dolayısıyla öğretmenlerin bu uzaktan eğitim sürecine yönelik sahip oldukları tutum, motivasyon düzeyleri ve görüşleri uzaktan eğitimin verimliliğini etkileyen unsurların en başında yer almaktadır.

1.3. Varsayımlar

Araştırma için dağıtılan ölçek sorularının öğretmenler tarafından gerçeği yansıtacak şekilde, samimi bir şekilde cevaplandığı varsayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

1. 2021-2022 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Zonguldak ilinde görev yapan ilkokul öğretmenleri ile sınırlıdır.
3. Veri toplama araçları olarak; “Öğretmen Kişisel Bilgi formu”, “Öğretmen Motivasyon Ölçeği” ve “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” ile toplanan veriler ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Uzaktan eğitim çevrim içi öğrenme olarak adlandırılabilir. Uzaktan eğitimin en temel ögesi eğiticiyle öğrencinin fiziksel olarak yan yana olmamasıdır. Pandemi sürecinde senkron veya asenkron şekilde her türlü öğretim yöntemi, araç ve materyalin kullanıldığı süreç olarak ele alınmıştır. Uzaktan eğitim terimi ilk kez, Wisconsin Üniversitesi yöneticisi William Lighty tarafından 1906 yılında bir yazıda kullanılmıştır.

İçten (2006)'e göre Uzaktan Eğitim; “*Geleneksel nitelikteki eğitim-öğretim problemlerine bir seçenek olarak ortaya çıkmış, eğitim etkinliklerini planlayarak ve uygulayıcılar ile öğrenciler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden sağlandığı bir eğitim yöntemidir.*”

Uzaktan eğitim; uydu, video, ses ve bilgisayar gibi araçların yardımıyla eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır (USDLA, 2011).

Motivasyon: (Başaran, 2000)'a göre motivasyon; beklenen nitelikte ve nicelikte görevini yapması için etkilemek anlamında kullanılır. Genel bir ifade ile bir veya birden çok insanı, belirli bir amaca doğru devamlı şekilde harekete geçirmek için yapılan çabaların tümüdür. Başka bir deyişle motivasyon; bireyleri çalışmaya isteklendirme ve bu çalışmalarının karşılığı olarak da bireyin ihtiyaçlarının en iyi şekilde karşılığının olacağına inandırma sürecidir.

İçsel ve dışsal motivasyon olmak üzere 2'ye ayrılır.

İçsel motivasyon; bireylerin bir işi yaparken işin kendisinin dikkatini çekmesi, yaptığı işten keyif alması olarak tanımlanabilir. İçsel motivasyonun en önemli belirleyicileri sosyal yaşam ve bireyin psikolojik durumudur. Bu belirleyicilerin artması ya da azalması durumunda bireyin içsel motivasyonu değişmektedir.

Dışsal motivasyon ise; yapılan işin sonucu için göstermiş olduğu motivasyon çeşididir. Yapılan işten daha çok o işin sonucu kişiyi ilgilendirmektedir. Dışsal motivasyon kontrollü olan motivasyondur çünkü birey bir davranışı sergilemek için üzerinde baskı hissetmektedir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde uzaktan eğitim, uzaktan eğitim tarihi, dünyada uzaktan eğitim, Türkiye’de uzaktan eğitim, uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları, motivasyon ve tutum ile ilgili kavramlara yer verilmiştir.

2.1. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim dünyanın her yerinde uygulanmaktadır ve son yıllarda kapsamlı ve hızlı bir şekilde gelişmektedir. Uzaktan eğitim 20. Yüzyılın son yıllarında ortaya çıkmıştır. Sürekli öğrenme ihtiyacının ve iletişimde benzeri görülmemiş teknolojik yeniliğin birleşmesi, uzaktan eğitim yaklaşımlarını eğitim uygulamalarının ön saflarına itmiştir (Garrison, 2000). Fojtik (2018, s.14-23)’e göre son yıllarda uzaktan ve karma eğitim biçimlerine olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Bunun nedeni olarak mesleki eğitimde sık sık değişiklikler yapılması ve yüksek öğretime olan talebin artışı olarak gösterilebilir.

2020 yılının başlarında COVID-19 salgının yayılmasıyla birlikte hemen hemen bütün dünya yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçiş yaparken çeşitli zorluklar yaşanmıştır. Bu değişikliğin doğurduğu sonuçlar ülkelerde uzaktan eğitimin farklılığını göstermiştir. Bazı şehir ve bölgelerde genel olarak sağlanan destekler sayesinde uzaktan öğrenmeye geçiş beklenenden çok daha kolay olurken (Watson, 2020) bazı bölgelerde ise haklarından mahrum edilmiş engelli gençler ve güvenilir internet ve dijital cihazlara erişimi olmayan yoksulluktan etkilenen ailelerin çocukları üzerinde aşırı derecede olumsuz bir etkisi olmuştur. Bu sebeple Covid-19 uzaktan avantajlarını ve sınırlıklarını gözler önüne sermektedir.

Uzaktan eğitimde öğrenme eşzamanlı (senkron) ya da eşzamansız (asenkron) olarak yapılabilir. Öğrenme aracı olarak kullanılan etkileşimli eğitim teknolojisi olan sanal sınıflar vardır. Bu sınıflarda soru sorma ve cevaplandırma, dosya alışverişi yapabilme, ses ve görüntü kullanımı vb. gibi özellikleri vardır. Asenkron sınıflar öğrencilere daha derin düşünme fırsatı ve ders materyallerini düşünmeleri için fırsat tanıyan sınıflardır. Çevrim içi öğrenmeye dayalı karma yöntem yaklaşımları, öğrencilerin derslere ilişkin algıları için daha olumlu sonuçlar ve bununla birlikte yüksek öğrenci başarı ile sonuçlanır. Bu bilgiler ışığında

yaşadığımız pandemi sürecinin ihtiyaçlarına ve uzaktan eğitim gerektirebilecek tüm durumlara yanıt verebilmek için etkili öğretim yöntemi, materyal tasarımı gibi konularda araştırma yapmak gerektiğini söylenebilir.

Özetle uzaktan eğitim; öğretmen ve öğrencinin aynı fiziksel olarak ortamda bulunmadığı, uzaklık algısının yaşanmadığı, aralarındaki iletişimin sadece teknolojiye bağlı olduğu ve çok sayıda insana aynı anda ulaşılabilen bir öğretim yöntemidir.

2.1.1. Uzaktan Eğitimin Özellikleri

- Öğretici ile öğrenen farklı ortamlardadırlar.
- Geleneksel eğitime uygun olmayan özel bireyler için çok uygundur.
- Öğreticilerin dönüt süreleri oldukça kısadır.
- Yüz yüze eğitim sistemi ile karşılaştırıldığında daha ekonomiktir.
- Öğrenenlerin zeka ve davranış biçimlerine göre esneme imkanı vardır.
- Tüm bunların yanında her bireyin internete ulaşamaması, bireyleri sosyal çevreden uzaklaştırma, teknolojiye bağımlı hale getirme gibi dezavantajları bulunmaktadır.

Covid-19 salgını sebebiyle ani bir kararla geçilen uzaktan eğitim sistemi özellikle uygulama ağırlıklı derslerin verilmesinde sorunlar yaratmıştır.

2.2. Uzaktan Eğitim Tarihi

Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimine bakıldığında çıkış noktasının öğreticiler tarafından başlatıldığı, bireylere meslek edindirmek amacıyla yapılan, zamanla kurumsal bir hal alıp teknolojinin de desteğiyle geniş kitlelere farklı anaçlarla uygulandığı sürekli olarak değişip geliştiği görülmektedir. Bundan sebeple öncelikle dünyada ve ülkemizde uzaktan eğitimin tarihini incelenmesi gerekmektedir.

Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimine bakıldığında ilk olarak mektup yoluyla eğitim verilmeye başlandığı görülmüştür. Bu eğitim 18. yüzyılın sonlarına kadar sürmüştür. 1833 yılında mektup yoluyla eğitim İsveç'te uygulanmıştır. Teknolojinin eğitim alanında kullanılması 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başlamıştır. 1960'lardan bugüne televizyon eğitim alanında yaygın olarak kullanılmış olup, internet tabanlı eğitime büyük fayda sağladığı görülmüştür.

Bunların yanında hayat boyu öğrenme anlayışı kapsamında bireylerin bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla öğrenme etkinliklerini kapsayan bir sistem bulunmaktadır. Ücretli veya ücretsiz olan bu sistemlerde bireylere sertifika verilmektedir. Çokça kullanılan bu sistemlerin başında; Khan Akademi, Global Enstitü, Google Dijital Atölye, İstanbul İşletme Enstitüsü ve ODTÜ Bilge-İş yer almaktadır.

Uzaktan eğitim ilk defa 1840 yılında İngiltere'de uygulanmıştır. İkinci olarak 1874 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulandığı görülmüştür. Daha sonra sırasıyla 1884 yılında Almanya, 1898 yılında İsveç, 1910 yılında Avusturalya, 1922 yılında Yeni Zelanda, 1956 yılında Türkiye, 1966 yılında Polonya ve 1972 yılında İspanya'da uygulandığı görülmüştür.

Tüm bu bilgiler ışığında uzaktan eğitim uygulamaları mektupla başlayıp, eş zamanlı veya eş zamansız birden fazla yerde birden fazla alanda herkese ulaşarak eğitim verebilen bir uygulamaya evrilmiştir.

2.3. Dünyada Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim uzun yıllardır bir çok ülkenin eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla eğitim sistemlerinde uygulanmaktadır. Önceleri 1700'lerde mektupla başlayan bu sistem, sonraları teknolojinin de gelişmesiyle tek yönlü ve çift yönlü radyo, televizyon ve iletişim teknolojileri destekli uygulamalarla devam etmektedir. Bu geçilen dönemler çeşitli isimlerle sınıflandırılmıştır; fakat kesin bir çizgiyle ayrılmalara imkân yoktur (İşman, 2011, s. 36).

Nipper (1989) uzaktan eğitimi üç kuşağa ayırmaktadır (Jones, 1996, s. 139).

İlk Nesil; basılı materyallerin öğrenci öğretmen iletişimi için tek araç olduğu geleneksel yazışma modeli. İkinci Nesil ya da "sanayileşmiş multimedya uzaktan

eğitim”; basılı materyale ek olarak ses, video kasetleri, bilgisayarlar ve yayıncılık gibi diğer modern medyayı uzaktan eğitim paketine entegre eden model. Üçüncü Nesil ya da “etkileşimli multimedya uzaktan eğitimi”; bilgisayar aracılı iletişim (CMC-Computer-mediated communication), sesli veriler veya video konferans gibi etkileşimli araçların eklenmesiyle iletişim ve öğrenmeye vurgu yapan model.

Kaya (2002)’ya göre uzaktan eğitim terimi ilk kez Wisconsin Üniversitesi kataloğunda geçtikten sonra 1906 yılında üniversitenin yöneticisi William Lighty’nin bir yazısında da yer almıştır. Kaya (2002) da Moore (1990) gibi daha sonraki yıllarda uzaktan eğitim teriminin Alman eğitimci Otto Peters aracılığıyla Almaya’da daha sonra da Fransa’da kullanıldığını belirtmektedir.

Yüksek nüfuslu Çin için uzaktan eğitimin bir süre sonra zorunluluk olduğunu vurgulayarak 1940 sonlarında başladığını belirtmektedirler (Fatma Karataş, Seçin Karataş, 2020). Bir diğer çok nüfuslu ülke Hindistan’da 1962 yılında Yazışma Dersleri olarak başlamıştır. Yoksul ülke kategorisinde gördüğümüz Pakistan’da ise İngiltere’de açık üniversitenin kurulmasından sonra dünyadaki ikinci açık üniversite 1974 yılında kurulmuştur. Endonezya’da uzaktan eğitim hareketlerinin öğretmenler için yazışma dersleri olarak 1950’lerde başladığı bilinmektedir. Kore’de de Çin’de olduğu gibi nüfus artışı sebebiyle vatandaşlarını yaşam boyu öğrenmeye yönlendirmek amaçlı yüksek öğretim imkânı sunmak için 1972 yılında ilk adımlar atılmıştır. Tayland da 1971 yılında ilk açık üniversitesini açarak vatandaşlarına eğitimde eşitlik ilkesiyle yaklaşmaya çalışmıştır.

2.3.1. Dünya’da COVID-19 Salgını Nedeniyle Eğitime Yönelik Alınan Önemler

Tüm dünyada sağlık, ekonomi, spor gibi bir çok alanı olumsuz etkileyen salgın süreci; eğitimde de aksamalara sebep oldu. Bir çok ülke çevrim içi eğitim modellerine başvururken, bazı ülkeler ise çok sayıda vaka artışına rağmen yüz yüze eğitime devam etmiştir.

Covid-19 salgınının ilk çıktığı yer olan Çin uzaktan eğitime geçen ülkeler arasında ilk sırada yer almaktadır. Ülkede salgın sebebiyle yaklaşık 250 milyon öğrenci çevrim içi eğitime geçmiştir.

Fransa, Mart 2020’de üniversiteler dahil tüm kademedeki okulları kapatarak uzaktan eğitime geçmiştir. Çok sayıda öğretmen “Whatsapp”, “Teams”, “Zoom” gibi uygulamalar aracılığıyla eğitime devam etmiştir.

İngiltere’de tüm okullar 20 Mart 2020 tarihinde tatile dildikten sonra haziran ayında tekrar açıldı.

Almanya’daki okullar yine Mart 2020 tarihinde tatil edilip tüm kademeler uzaktan eğitime geçiş yapmıştır.

Avustralya’daki okullar zorunlu işlerde çalışan insanların çocukları haricinde tüm öğrencilere yüz yüze eğitimi kapatarak eğitimi sosyal medya platformları üzerinden vermişlerdir.

2.4. Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim geçen yıllar içerisinde zamanın teknolojiye ayak uydurarak çeşitli değişimlere uğradığı görülmüştür.

1924; Tevhid-i Tedrisat Kanununun kabulü ile eğitimde yenileşme hareketleri için getirilen yabancı uzmanlardan John Dewey’in öğretmen yetiştirme amacıyla yazdığı “öğretmen eğitimi” raporuyla eğitim dünyasında ortaya çıkmıştır.

1927; Muharebe yoluyla Tedrisat uygulamasıyla kavram olarak yerini almıştır.

1950; Kısa bir duraklama döneminden sonra IV. Milli Eğitim Şurasında alınan kararların etkisiyle uzaktan eğitim uygulama çalışmalarına mektupla eğitim şeklinde başlanmıştır. Daha sonra da Ankara Üniversitesi bünyesinde uzaktan bankacılık kursu açılmıştır.

1952; İstanbul’da da radyo aracılığıyla uzaktan tarım ve hayvancılık üzerine yayınlara başlanmıştır.

1960; Mektupla Öğretim Merkezi Kurulu kurulmuş, bu kapsamda beslenmeden kooperatifçiliğe, sınavlara hazırlıktan ilköğretim öğretmenliğine çeşitli alanlarda öğretim verilmiştir.

1964; 1941 yılında TRT radyo aracılığıyla daha çok kırsal kesime hitap eden sohbet programlarıyla başlamış, 1964 yılında eğitimsel içerikli yayınlarda artış görülmüştür.

1968; Televizyonun hayatımıza girmesiyle eğitim içerikli yayınlar da hayatımıza girmiştir.

1970; Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin uzaktan eğitim çalışmalarının öncülüğünde üniversiteler ortak çalışmalara yapmaya başlamıştır. Televizyon aracılığıyla “Okul Televizyonu” adıyla kısa kısa eğitimle ilgili yayınlar yapılmıştır.

1973; Film Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM) aracılığıyla ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde yayınlara başlanmıştır.

1974-1975; Deneme Yüksek Öğretim Kurumu, Deneme Yüksek Öğretmen Okulu’nun kapatılmasıyla açılmış ve televizyonu merkezlerine almışlardır.

Açılan bu okulların temel amacı mektupla, radyo ya da televizyonla uzaktan öğretim iken çeşitli planlamalar ve uygar uygulamalarla desteklenerek günümüzde Açık Öğretim Fakültesi ve Açık Lise olarak devam etmektedir.

1981-1982; “Televizyon Okulu” adıyla okuma yazma öğretimi için yayınlar yapıp çeşitli illere bölgesel yayınlar yapılmıştır.

1982; Anadolu Ünivesitesi’ne bağlı olarak Açık Öğretim Fakültesi kurulmuş, desrlr TRT aracılığıyla öğrenenlere ulaştırılmıştır.

1989; ODTÜ bünyesinde Bilgisayar Mühendisliği bölümünde uzaktan sertifikalı eğitimlere e-posta aracılığıyla başlanmıştır.

1990; TRT-4 kanalı sadece eğitim amaçlı yayınlanmaya başlamıştır. Yine bu tarihten sonra Fırat, Bilkent, Sakarya, Atatürk, Kafkas, İnönü, Yüzüncü Yıl, Selçuk, Mersin, Süleyman Demirel, İstanbul, Adnan Menderes ve Bilgi üniversiteleri gibi birçok üniversite ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora alanlarında teknolojiye de ayak uydurarak radyo, televizyon, video konferans ve web tabanlı araçlarla uzaktan eğitim faaliyetlerine başlamışlardır.

1992; Açık Öğretim Lisesi kurularak televizyon aracılığıyla dersler verilmeye başlanmıştır.

1997; Açık Öğretim Okulu (6., 7. Ve 8. Sınıflar için) açılmış ve ODTÜ Enformatik Enstitüsü kurulmuştur.

2010; Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) kurulmuştur. (İşman, Uzaktan eğitim, 2011)

Türkiye’de uzaktan eğitim sadece öğretmen ve öğrencilerin anlatıcı ve dinleyici durumunda gerçekleşmektedir. Fakat uzaktan eğitim uygulamalarında çeşitli materyallerden, öğretim yöntemlerinden yararlanılmaktadır. Basılı metinler, televizyon yayınları ve çeşitli görsel-işitsel araçlar kullanılmaktadır. Uzaktan eğitim uygulamaları öğrenciye bilgiye her an ulaşılabilme imkanı verirken, öğretmenlere de psikolojik olarak kişisel dönütler verebilme olanağı sağlar. Ayrıca uzaktan eğitim uygulamalarının yaşam boyu öğrenmeyi sağladığı söylenebilir.

2.4.1. Türkiye’de COVID-19 Salgını Nedeniyle Eğitime Yönelik Alınan Önlemler

Covid-19 salgınından tüm dünya gibi Türkiye’de derinden etkilenmiştir. Alınan önlemler ve önemli kararlar sonucunda tüm kademedeki öğrenciler uzaktan eğitim sistemine dahil edilmiştir. 16 Mart 2020 tarihinden ilköğretim, ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri uzaktan eğitim sistemine geçmiştir. Alınan önlemler doğrultusunda yüz yüze eğitim de uzaktan eğitimle birlikte devam ettirildiğinden Türkiye eğitim sektöründe kesintiye uğramadan devam etmiştir.

Salgın sürecinde ülkemizdeki uzaktan eğitim uygulamaları aşağıdaki gibi sırasıyla ilerlemiştir;

- Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı tüm okullar 16 Mart-30 Nisan 2020 arası tatil edilmiştir.
- 23 Mart’ta ilköğretim ve ortaokul kademelerinde 10, lise kademesinde 22 ders uzaktan eğitim kapsamında televizyon yayını olarak başlamıştır.
- 31 Mart’ta Milli Eğitim Bakanlığı Liseye Giriş Sınavı (LGS) ve Yükseköğretim Giriş Sınavı (YKS) tarihleri ertelenmiş ve ikinci dönem konuları bu sınavlardan muaf bırakılmıştır.

- 29 Nisan’da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan değişiklikle okulların tatil süresi 31 Mayıs 2020’ye kadar uzatılmıştır.
- 19 Haziran’da okullar kapanıp, uzaktan eğitim bitirilerek e-karneler verilmiştir.
- 29 Haziran’da TRT EBA’da yaz okulu programları başlamıştır.
- 31 Ağustos’ta TRT EBA kanallarında telafi programına başlamıştır.
- 21 Eylül’de okul öncesi ve ilkokul 1.sınıf kademeleri haftada 1 gün yüz yüze eğitime başlamıştır.
- 9 Ekim’de ilkokul 1.,2.3.,4., ortaokul 8.sınıflarda ve lise hazırlık sınıflarında haftada iki gün yüz yüze eğitime başlamıştır.
- 14 Ekim’de Milli Eğitim Bakanlığı uzaktan eğitime ulaşma imkanı olmayan öğrencilere tablet dağıtımına başlamıştır.
- 2 Kasım’da ortaokul 5 ve lise 9.sınıflar yüz yüze eğitime başlamışlardır.
- 16 Kasım’da birinci ara tatil başlamıştır.
- 19 Kasım’da resmi,özel tüm okulların 4 Ocak 2021 tarihine kadar uzaktan eğitim yoluyla eğitim öğretime devam etme kararı alınmıştır.
- 15 Aralık’da veli onayı ile tüm kademelerin yüz yüze eğitime devam etme kararı verilmiştir.
- Mart 2021’de Milli Eğitim Bakanlığı; düşük ve orta riskli illerde; tüm kademelerde haftada iki gün yüz yüze, haftada üç gün uzaktan eğitim uygulanmasına,yüksek ve çok yüksek riskli illerde, sadece ilkokul kademesinde haftada iki gün yüz yüze eğitim uygulanmasına karar verilmiştir.
- 30 Mart 2021 tarihinde yüksek riskli il sayılarında hızlı artış olması sebebiyle tekrar tam zamanlı uzaktan eğitime geçiş kararı verilmiştir.

2.5. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Mehrotra, Hollister ve Lawrence (2001)’e göre uzaktan öğrenim ya da uzaktan eğitim, sadece yüksek öğrenim kurumları tarafından hazırlanması gereken

gelecekteki eğitim sistemi için bir seçenek değildir. Aynı zamanda tüm eğitim kurumları için hem fırsat hem de zorluk yaratan öğrencilere nerede, ne zaman, nasıl ve kimden öğrendikleri konusunda bir çok seçenek sunan, eğitimi daha fazla insan için erişilebilir kılan güncel bir gerçekliktir.

Uzaktan eğitim sırasında kullanılan elektronik araçlar, öğrencilerin öğretmenlerle iletişim halinde kalmasını sağlamak, öğrenciler arasındaki iletişime erişim sağlamak, uçurumu kapatmak ve uzaktan eğitim programları aracılığıyla eğitim materyallerini dağıtmak için de kullanılır (Sadeghi, 2019). Bu nedenle uzaktan eğitimde iyi bir teknolojik alt yapı olduğu sürece öğrenen medya araçlarıyla desteklenmiş eğitimin faydalarından yararlanabilmektedir. İyi bir teknoloji alt yapı sayesinde dünyaca ünlü üniversitelerin kaynaklarına bile ulaşılabilir. Kırsal kesimde yaşarken hem okuyup hem çalışmak zorunda olan insanları için de eğitim hayatlarına devam edebilme hakkı sunması gibi avantajları vardır. Ayrıca öğrencilerin derse kendilerini rahat hissettikleri ortamda katılmaları daha motive olabilmeleri açısından yarar sağladığı görülmüştür ve internet sayesinde ulaşılması zor olan bilgiler öğrencilerin bir tık ötesine kadar yakınlaşmıştır.

Diğer yandan aynı kırsal kesimde imkanı olmadığı için özellikle geçirdiğimiz pandemi süresince eğitim içeriklerine TV dışında erişemedikleri bilinmektedir. Bazı okullar ve gelişmiş ülkelerle bir kıyaslama yapıldığında teknoloji cihazlarının satın alınabilirliği, erişilebilirliği, eğitim teknolojisinin müfredata dahil edilmesi, inovasyon, uygulama ve değerlendirme gibi alanlarda geride kalınmaktadır (Odabaş, 2003). İmkani olan okulların dijital dünyaya fiziksel sınıf getirme yaklaşımında başarılı olduğu görülürken, öğreticinin sanal öğrenme ortamını yönetme konusundaki bilgi, beceri ve öz-yeterlikleri geleneksel öğrenme ortamının ürünleriyle sınırlı kaldığında eğitimde sorunlar yaşanabilmektedir (Abel, 2020).

Bu bağlamda özellikle pandemi sürecinde net bir şekilde gözlemlendiği gibi uzaktan eğitim sisteminin oturması açısından süreye ihtiyaç duyulması, öğrenenler açısından imkanlara sahip olmadığı özerklik açısından yetersiz olunması, öğreticiler açısından deneyim eksiklikleri ve dijital medya araçlarının başından oturmadan meydana gelebilecek olan sağlık sorunları gibi dezavantajları da vardır (Odabaş, 2003).

2.5.1. Uzaktan Eğitim ile Yüz Yüze Eğitim Modelinin Karşılaştırılması

Yüz yüze eğitim; belirli kurallar çerçevesinde devlet desteğiyle okul içinde “sınıf” olarak adlandırılan ortamlarda sürdürülmektedir. Öğrenciler için somut faydalar sağlayan yüz yüze eğitim, aynı zamanda yapılandırılmış ve sistemli bir öğrenme sürecidir.

Diğer eğitim sistemleriyle karşılaştırıldığında maliyet açısından oldukça yüksektir. Sınıf içerisinde öğrenciler arasında istenmeyen davranışlar doğurabilir. Derslere devam zorunluluğu vardır. Uzaktan eğitimle karşılaştırıldığında en temel fark, teknoloji kullanımıdır. Örgün eğitim öğrencilerinin derslere devam zorunluluğu varken, uzaktan eğitim öğrencilerinde devam zorunluluğu aranmamaktadır.

2.5.2. Uzaktan Eğitimde Öğretmen Roller

Uzaktan eğitime geçmekle internetin okullarda kullanılması sanıldığı kadar kolay olmayacaktır. Bunun için geleneksel anlamda eğitim ve öğretimin sahip olduğu bütün kavramlarda öge, süreç ve oluşumlarda değişime gidilmesi kaçınılmaz olmuştur (Toprakçı & Ersoy, 2008). İnternetin eğitimde kullanılması öğretim sürecindeki öğrenci, öğretmen ve öğretim ortamı üzerine etki etmiştir.

Öğretmenlik gelişme çağındaki çocukların geleceğe hazırlanması hususunda önemli bir rol almaktadır. Özel beceri ve yüksek sabır isteyen bir meslektir. Bu meslekteki insanlar görevlerini layığıyla yerine getirebilmek için öncelikle çeşitli yeterliliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bu yeterlilikleri öğretmen rolleri olarak tanımlanabilir. Mesleğinde iyi bir öğretmenin sahip olduğu rolleri yerine getirmeleri beklenir. Bu rolleri örgün eğitimde olduğu kadar, uzaktan eğitimde de sergilemeleri gerekmektedir. Uzaktan eğitimin verimli geçmesinde büyük paya sahip olan öğretmenlerdir. Uzaktan eğitim öğrenenlerin işini kolaylaştırırken, öğretmenlerin de görev ve sorumluluklarını artırmıştır.

Tablo 2.1: Geleneksel ve Uzaktan Eğitimde Öğretmenin Eğitim ve Öğretim Yeterlik Durumları

Geleneksel Eğitim	Uzaktan Eğitim
1.Öğrenciyi Tanıma	Var
2.Öğretimi Planlama	Var
3.Materyal Geliştirme	Var
4.Öğretim Yapma	Var
5.Öğretimi Yönetme	Var
6.Ölçme ve Değerlendirme	Var
7.Rehberlik	Var
8.Temel Becerileri Geliştirme	Var
9.Ders Dışı Etkinliklerde Bulunma	Var
10.Kendini Geliştirme	Var
11.Okulu Geliştirme	Yok

Kaynak: E. Toprakçı & M. Ersoy. (2008). Uzaktan Eğitimde Öğretmen Roller. *II. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde İzmir .s.25

Tablo 2.1 incelendiğinde öğretmenler açısından uzaktan eğitim ile örgün eğitim arasında sadece “Okulu Geliştirme” bakımından fark görülmektedir. *Okulun Geliştirilmesi*’nin uzaktan eğitim uygulamalarında bir etkisi bulunmamıştır.

2.6. Uzaktan Eğitimin Yararları

Uzaktan eğitimin ne kadar etki ettiği, öğretene ile öğrenen arasındaki iletişime, öğrenenlerin ihtiyaçlarının ne kadarının karşılandığına bağlı olarak değişebilir. İşman (2015, s.515-524)’a göre, eğitimcileri uzaktan eğitime yönelten ve internet ağı üzerinden bunu teşvik eden kimi faydalar bulunmaktadır. Bu faydalara bakıldığında;

İlk olarak uzaktan eğitim sayesinde öğretmenlerin sanal sınıflar oluşturarak bunları araştırma laboratuvarlarına dönüştürülebilmesidir.

İkinci olarak, internet ağı üzerinden eğitimde son dönem yaşanan gelişmelere ayak uydurulabilmesidir. Bu sayede her yaştan öğrenci zaman kaygısı yaşamadan sisteme dahil olabilmekte ve bağımsız öğrenme oluşabilmektedir.

Üçüncü olarak, öğrencilerin bulundukları rahat ortamdan kaynaklı olarak daha motive olabilmeleri sağlanmaktadır.

Dördüncü olarak, yeni dönem ile birlikte uzaktan eğitimin odağını işbirliği, proje temelli ekip çalışmaları ve iş birliği ile yapılan öğrenme teknikleri oluşturmaktadır. 21. yüzyılda eğitimin öğrenci merkezli ve motivasyonu ön planda tutan bir muhtevası bulunmaktadır.

Beşinci olarak, dünyada sınırlar sadece haritalar üzerinde yer almakta ve uluslararası uzaklıklar teknolojik gelişmelerle birlikte ortadan kalkmaktadır. İnternet teknolojisi ile ulaşılması zor olan birçok bilgi öğrencilerin bir adım ötesine kadar yakınlaşmaktadır. Yapılan araştırmaların güncellenmesi ya da yeni çalışmaların ortaya konulması sürecinden öğrenciler anında haberdar olabilmektedir. Bu sayede almış oldukları eğitime destekleyici mahiyeti olan verilerin el altında tutulabilmesi sağlanmakta ve uzaktan eğitim ile aktarımı yapılabilmektedir (İşman, 2015, s. 515-524).

2.7. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Araçlar

Uzaktan eğitim platformları öğrencilerin sadece derslerini dinleyebileceği değil, öğretmenleriyle ders hakkına tartışabilmeleri, anlık iletişim sağlayabildiği, farklı mekanlarda olmanın doğurduğu sosyal bağın oldukça yüksek olduğu platformlardır. Uzaktan eğitim sistemleri, öğrenenlerin derse devam durumlarını, sisteme ne zaman girip, sistemde ne kadar süre geçirdiği vb. gibi durumları kayıt altına almaktadır. Öğretmene veya öğrencilerin uzaktan eğitimde yararlanabileceği araçlardan bahsedecek olursak; e-posta, ses kaydı alma, fotoğraf arşivleri, forum siteleri ve en önemli olan web teknolojileridir.

2.7.1. Web'in Tanımı

İnternet tüm dünyada bilgisayar ağlarını ve sistemlerini birbirine bağlayan elektronik iletişim aracıdır. İnternet ilk defa Amerika'da 1960'lı yıllarda askeri amaçlı kullanılmıştır. İnternete bağlı bilgisayarlar, iletişim sağlamak amacıyla IP (Internet Protocol) adresini kullanmaktadır. Her bilgisayarın IP'si tektir, kendine özgüdür.

Web internet üzerinde www ile başlayan adreslerdeki sayfaların görüntülenmesini sağlamaktadır. Web'in ilk ortaya çıkış amacı dünyanın herhangi bir yerinde ve herhangi bir bilgisayarındaki bir bilgiye kolaylıkla erişebilmek

olmuştur. İlk olarak 1890 yılında İsviçre’de bir fizik laboratuvarında fizikçilerin araştırma sonuçlarını hızlı bir şekilde paylaşımlarını sağlamak için geliştirilen bir teknolojik araçtır.

Uzun yıllar önce ortaya çıkan bu Web kavramı durdurulamaz bir şekilde gelişmekte ve artık hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Web sadece teknolojik amaçlı gelişmemiş bunun yanında insanlara bir çok iş imkanı sunmuştur.

1989 yılının Mart ayında çeşitli yerlerde araştırmalar yapan bir grup fizikçi arasında sıklıkla kullanılan bir haberleşme aracı olarak Tim-Berners-Lee tarafından geliştirilmeye başlanmıştır.

Web ilk olarak 1991 yılında kullanılmaya başlanmıştır.

1992 yılında ilk defa web browserının dağıtımı başlamıştır.

1993 Ocak ayında tüm dünyada 50 adet web sitesi faaliyete geçmiştir.

1993 Ekim ayında faaliyete geçen web sitesi sayısı 500 olmuştur.

1994 yılı yeni web browserlarının dağıtımıyla geçmiştir.

1994 yılında ilk defa web üzerinden toplantı Cenevre’de gerçekleşmiştir.

Web’in bu hızlı gelişimi sırasında yeni teknolojiler geliştirmeye devam etmiştir. Web’in gelişimi 4 evreden oluşmuştur. Bu evreler;

- Web 1.0
- Web 2.0
- Web 3.0
- Web 4.0’dır.

Bu evrelerden Web 2.0 günümüzde kullanılan web teknolojileridir. Covid-19 pandemi sürecinde yüz yüze eğitime ara verilmesi sebebiyle ani bir kararla geçilen uzaktan eğitimde Web 2.0 araçlarının kullanımı neredeyse zorunlu hale geldiği söylenebilir.

2.7.2. Web 2.0

Web 2.0 teknolojileri ve uygulamaları tüm dünyada eğitim programlarında öğrenme ve öğretme faaliyetlerine dahil olmaya başlamıştır. Web 2.0 uygulamalarını uzaktan eğitimde kullanıcılarla iletişimi kolaylaştıran teknoloji olarak tanımlamamız mümkündür. Bu teknoloji insanlara bilgi ve içerik sağlamada, üretmede ve paylaşmada oldukça yararlıdır. Web 2.0 kavramı ilk kez 2004 yılında Tim O'Really tarafından ortaya atılmıştır. Tim O'Really Web 2.0'yi

“Web 2.0 bilgisayar endüstrisinde internetin bir düzlem olarak ilerlemesiyle bir işletme devrimi ve düzlemin kurallarını başarı için anlamaya çalışmaktır. Bu kurallar arasında başlıcası şudur: Ağ etkilerini daha çok insanın kullanabilmesi için programlar kurmak.” (2022).

Başka bir deyişle Web 2.0 insanları yeni bilgiler oluşturma ve bu bilgileri hızlı bir biçimde paylaşma konusunda yardımcı olan internet hizmetidir. Web 2.0 uygulamaları etkili öğretim ve öğrenme ortamları oluşturmak için oldukça yararlı bir teknolojidir. Ayrıca insanlara öğrenme fırsatı yaratırken sınıf içinde veya sınıf dışında öğretmen ve öğrenci etkileşimi oluşturduğu ortaya çıkmaktadır.

Web 2.0 uygulamalarında her şey kullanıcı temellidir. Amaç, kullanıcıları daha etkin hale getirmek, bilgi üretme ve bilgi paylaşımlarında kullanıcılara imkan sağlamaktır. Web 2.0 uygulamalarının ara yüzleri kolay kullanımlıdır. Sosyal platformlar oluşturma imkanı oldukça yüksektir.

Web 2.0 teknolojileri uzaktan eğitimde çokça kullanılmaktadır. İşitsel ve görsel tasarımlar öğrencilerin derse olan ilgisini artırmakta ve dolaayısıyla ders başarısını da olumlu yönde etkilemektedir. İşitsel ve görsel tasarımlar öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin cep telefonları aracılığıyla uzaktan eğitim sistemlerine giriş yapabilmeleri eğitimde zaman ve mekan kısıtlaması ortadan kaldırmaktadır.

Aşağıda Web 2.0'nin sağladığı hizmet türlerine yer verilmiştir.

2.7.2.1. Bloglar

Kullanıcıların defterlerine yazdıkları düşüncelerini çevrim içi ortama taşımalarına yardımcı olan sitelere web blogları ya da web günlükleri denir. Wen günlüklerinde fotoğraf, video ya da ses kaydı gibi görsel-işitsel medyalara yer

verilebilir. Bir kullanıcı sınırsız sayıda blog sitelerinde üyelik oluşturabilir ve bloglara istediği an kısa mesaj veya elektronik mail üzerinden ulaşabilir.

2.7.2.2. Wikiler

Hawaii dilinde “hızlı” anlamına gelen wiki web tabanlı yazarlık sistemidir. Wiki’lerde kullanıcılar herhangi bir web tarayıcısı aracılığıyla makale ekleyebilirler.

Wiki’lerde kullanıcılar aradıkları bir başlığı anahtar kelimeler kullanarak araştırabilirler. Wiki’lerin en önemli avantajı; öğretmenler, akademisyenler ya da öğrenciler tarafından yapılan makale katkılarıdır.

2.7.2.3. Mashup’lar

Mashup; web’de birden fazla kaynaktan yer alan bir bilgiyi tek bir uygulama aracılığıyla bir araya getiren web siteleridir. Mashup’lar genellikle; spor, alışveriş, filmler, haritalar ya da arama olarak tanımlanır.

Mashup’lara verilebilecek örneklerden biri örnek “Google Haritalar” olarak söylenebilir. Web 2.0 teknolojileri arasında en önemlisi günümüzde fazlasıyla kullanılan sosyal medyadır.

2.8. Uzaktan Eğitimde Web 2.0 Teknolojileri

Covid-19 salgınında tüm dünya ülkeleri gibi Türkiye’de eğitim faaliyetlerine geçici süreliğine ara vermiş, bunun yerine öğrencilerin ve öğretmenlerin teknolojik araçlar vasıtasıyla uzaktan eğitime devam etme kararı almıştır.

Bu süreçte öğretmenler, öğrenciler ve velileri uzaktan eğitimin nasıl uygulanacağına dair korkular yaşamış ve süreç içinde çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmışlardır. Web 2.0 araçları uzaktan eğitimde öğretmen ve öğrencilere oldukça kolaylık sağlamıştır. Öğretmenler uzaktan eğitimde öğrencilere hızlı bir şekilde dönüt verebilmek için bu araçlardan faydalanmışlardır. Covid-19 salgını öğretmenlere teknolojiye her daim ayak uydurmaları gerektiği ve eğitimde teknolojinin her zaman kullanılması gerektiğini öğretmiştir. Öğretmenlerin sürekli değişen ve gelişen teknolojiye ayak uydurması ve bilgiyi öğrenciye aktarma

sürecinde teknoloji kullanımını içselleştirmesi gerekmektedir. Web 2.0 araçları uzaktan eğitimde etkin ve kalıcı öğrenmeyi sağlamada öğretmenlere büyük katkı sağlamıştır. Alan yazın taraması yapıldığında, web 2.0 araçlarının uzaktan eğitimde kullanılması; öğrencinin derslere aktif katılımını, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini üst düzeye taşımalarını, derse karşı motivasyonunun artmasını sağlamak gibi daha birçok katkı sağladığı görülmektedir.

Görüldüğü üzere uzaktan eğitimde web 2.0 araçlarının kullanımı derste öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgi alışverişlerini kolaylaştıracaktır. Bu bağlamda öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik görüş ve tutumları oldukça önemlidir. Motivasyon alanında yapılan birçok araştırma, öğretme-öğrenme sürecinde motivasyon ile başarı arasında güçlü bir ilişki olduğunu doğrulamaktadır. COVID-19 ile ilgili yeni bir kriz durumunda ya da olası bir başka sorun ile karşı karşıya kalındığında, dijital araçların ve Web 2.0 uygulamalarının eğitim amaçlı kullanımının etkinliğini ve öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini sorgulamak önem kazanmaktadır.

Bu bilgiler ışığında Web 2.0 araçlarının uzaktan eğitimde etkin bir biçimde kullanılması, ders niteliğinin artması bakımında öğretmenlere ve öğrencilere katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Web 2.0 araçlarını kullanırken öğrenciler öğrenmede aktif rolü almaktadır. Ayrıca öğretmenler pasif bir şekilde bilgiye ulaşmak yerine yaratma potansiyeline sahip olurlar.

Eğitim teknolojisinde öğretim araç gereçlerinde doğru seçimleri yaparken bu seçimlerin öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı oldukça önemlidir. Günümüzde eğitim teknolojisinde kullanılan araçlar arasında; akıllı tahta, projeksiyon, internet, çeşitli bilgisayar yazılımları ve telekonferans önemli yer tutmaktadır. Öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili sahip olmaları gereken standartlar oluşturulmuştur. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Birliği (ISTE) aşağıdaki yeterlilikleri belirlemiştir (2012);

- Öğretmenler, öğrenmeyi kolaylaştırmak adına teknolojiyi kullanır,
- Öğrenme ve öğretmeyi geliştirmek için liderlik yapar,
- Öğrencilerin dijital dünyaya uyum sağlamaları için onlara rehberlik eder,

- Meslektaşları ve öğrencileri ile iş birliği yapar,
- Bireysel farklılıklara yönelik ortamlar tasarlar,
- Öğrencilerin ISTE standartlarına ulaşması için teknolojiyi kullanır ve öğrenmeyi kolaylaştırır,
- Öğrencilerin öğrenme hedeflerine varmaları için verileri anlar ve kullanır.

Web 2.0 araçlarının öğrenme öğretme sürecine etkisi ve uzaktan eğitimde kullanılabilecek Web 2.0 araçları aşağıda verilmiştir.

Web 2.0 araçlarının uzaktan eğitimde kullanılması; öğrencileri grup çalışmalarına sevk etme, etkin öğrenme gerçekleştirme, düşünme becerilerinin gelişmesi, sorumluluk duygusu ve kişisel gelişimleri için gerekli görülmektedir.

Web 2.0 teknolojilerinin uzaktan eğitimdeki yeri incelenirken öğrenci, öğretmen, medya, teknolojiye erişim, maliyet ve kaynakları dikkate almak gerekmektedir. Bilginin küreselleşmesi, zamandan ve mekandan bağımsız öğrenme, maliyet, etkin öğrenme vb. uzaktan eğitim uygulamalarında eğitimin farklı alan ve düzeylerde kullanılması gerekmektedir.

Bu güçlü Web 2.0 araçları, çağdaş öğretmenlerin öğrencileri için daha zengin ve daha heyecan verici bir öğrenme ortamı sağlamasını sağlar.

Tüm sınıftan küçük grup eğitime geçmek, daha parlak olanlar yerine daha zayıf öğrencileri desteklemek, öğrencileri öğrenme sürecine aktif olarak dahil etmek, daha fazlasını yaratmak, öğrenciler arasında işbirlikçi ve daha az rekabetçi ilişkiler, öğrenme sürecini bireyselleştirmek ve görsel ve sözel bütünleştirmek için sadece sözel düşünme süreçlerine odaklanmak yerine düşünme becerileri destekleyen etkinlikler yapılmasını sağlar.

Tüm bu bilgilerin ışığında web 2.0 araçlarının uzaktan eğitime yönelik avantajlarını; sosyalleşme, işbirliği, yaratıcılık, güvenilirlik olarak tanımlayabiliriz. Web 2.0 araçlarının kullanımı sayesinde, daha güçlü sosyal ve işbirlikçi etkileşimler ve bağlantılar kolayca oluşturulabilir.

Web 2.0 araçları uzaktan eğitimde bilginin erişilebilirliğini ve kalitesini arttırmada faydalıdır.

2.8.1. Sanal Sınıf Uygulamaları

Covid-19 salgını sırasında okulların yüz yüze eğitime kapatılması ve uzaktan eğitime geçiş sürecinde sanal sınıflar ön plana çıkmıştır.

Sanal sınıf uygulamaları özellikle uzaktan eğitimde öğretmenlerin ve öğrencilerin çevrim içi ortamlara bir araya gelmesi olarak tanımlanabilir. Derste öğretmenler tarafından kullanılacak materyaller ders öncesi hazırlanabilir. Ders anında yoklama ve sınıf yönetimi sağlanabilir. Ders sonrasında ödev değerlendirmesi ve öğrenciye dönüt yapılabilir. Uzaktan eğitimde en çok kullanılan sanal sınıf araçlarına; EBA, Google Classroom, Percules, Edmodo gibi örnekler verilebilir.

2.8.1.1. EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

Eğitim Bilişim Ağı 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kurulmuştur. Fatih Projesi kapsamında kurulan EBA ilkokul 1.sınıftan, lise son sınıfa kadar olan öğrencilere hizmet vermektedir. TRT ile anlaşmalı olan EBA ilkokul, ortaokul ve lise düzeylerinde ayrı kanallarda uzaktan eğitim imkanı sunmaktadır. EBA'dan sadece öğrenciler ve öğretmenler değil veliler de yararlanabilmekte, velisi bulunduğu öğrencinin ödevlerini yapıp, yapmadığını ve sınavlarından aldığı notları görebilmektedir.

2.8.1.2. Google Classroom

Google Classroomda öğretmen elektronik posta yoluyla kayıt oluşturup, ders içeriği hakkında bir sanal sınıf oluşturabilmektedir. Öğretmenler açılan sınıflara öğrenci eklemeleri yapabilir, öğrencilere ödev oluşturabilir ve sınav yapabilirler. Ayrıca verdiği ödevlere son gün tarihi verebilir, yaptığı sınavları Google formlar yardımıyla hazırlayabilirler. Tamamen ücretsiz olup, Türkçe dil desteği bulunmaktadır. Uzaktan eğitimde yüksek öğretim kurumlarının sıkça kullandığı Web 2.0 araçlarından biridir.

2.8.1.3. Edmodo

Google Classroom’da olduğu gibi öğretmenler ücretsiz kayıt olup, sınıfa öğrenci ekleyebilirler. Öğretmen, öğrencilerine ödev verebilir ve sınav yapabilirler. Türkçe dil desteği bulunmaktadır. Kütüphane özelliği bulunmaktadır. Örneğin; öğretmenler çeşitli kaynakları bu sisteme yükledikleri zaman başka bir bilgisayardan girseler bile bu kaynaklara ulaşma imkanları vardır.

2.8.1.4. Perculus

Perculus Türkçe dil desteği olan fakat ücretli bir uygulamadır. Uzaktan eğitimde üniversitelerde en çok kullanılan web 2.0 araçlarından biridir. Satın almadan önce ücretsiz deneme imkanı sunmaktadır. Ekran paylaşma, sunu paylaşma, video konferans ve yazı tahtası gibi özellikleri bulunmaktadır.

2.8.1.5. Moodle

Sanal sınıf uygulamalarından en fazla eklentiyi içinde barındıran uygulamadır. Moodle ücretsizdir ve Türkçe dil seçeneği bulunur. Ders anında mesaj gönderme, konu hakkında sohbet edebilme imkanı sunar. Öğretmen sınav tarihlerini, sınav için ayrılan süreyi belirleyebilir. Öğrenciler kayıtlı oldukları ders içeriklerini takip edebilirler.

2.8.2. Sınav ve Anket Uygulamaları

Sınav ve anket uygulamaları öğrencilerin derslerde hangi seviyelerde olduğunu belirlemek için kullanılır. İnteraktif sorular, bireysel sınavlar ya da grup çalışmaları için farklı sorular hazırlamak amacıyla kullanılır. Uzaktan eğitimde sıklıkla kullanılan sınav ve anket uygulamalarına; Kahoot, Google Formlar örnek verilebilir.

2.8.2.1. Kahoot

Kahoot 10 kullanıcıya kadar ücretsiz kullanım fırsatı sunan bir uygulamadır. Fakat 10 kullanıcı sonrası ücretlidir. Türkçe dil seçeneği bulunmaktadır. Oyun tabanlı bir uygulama olup, öğretmenler tarafından oluşturulan mini sınavlara

öğrenciler üye olmadan katılım sağlayabilirler. Öğrencilerin doğru ve yanlışlarına öğretmenler ayrıntılı rapor halinde ulaşabilirler.

2.8.2.2. Google Formlar

Google Formlar ücretsiz olup, Türkçe dil seçeneği bulunan bir uygulamadır. Anket kullanmada oldukça etkili bir uygulamadır. Farklı soru tipleri ve farklı cevap türleri oluşturulabilir. Soru tipleri; çoktan seçmeli, kısa cevap, onay kutuları, çoktan seçmeli tablo, dosya yükleme gibi özellikleri vardır. Öğretmenler yanıtlanması zorunlu ya da zorunlu olmayan soruları kendileri belirleyebilirler. Sorulara video ekleme özelliği mevcuttur. Anketi oluşturduktan sonra ön izleme imkanı sunmaktadır. Verilen cevaplar grafiksel olarak raporlanabilir.

2.8.3. Çevrim İçi Toplantı Araçları

Covid-19 salgını sırasında yüz yüze eğitime ara verilmesinden dolayı uzaktan eğitimde en çok kullanılan araçlardır. Öğretmenler toplantısı ya da öğretmen-öğrenci toplantılarında sıkça kullanılmıştır. Hatta bir çok öğretmen uzaktan eğitimi bu araçlarla sürdürmüştür. Uzaktan eğitimde en çok kullanılan çevrim içi toplantı araçlarına; Zoom, Google Meets örnek verilebilir.

2.8.3.1. Zoom

Zoom salgın döneminde yüz yüze eğitime ara verilmesinden dolayı uzaktan eğitimde en çok kullanılan araçlardan biri olmuştur. Türkçe dil seçeneği bulunan bu uygulama ücretli olup, 100 kişiye kadar 40 dakikalık toplantıları ücretsiz kullanım imkanı sunmaktadır. Uygulamada bulunun ara odalar seçeneği ile farklı gruplarla toplantı yapılabilir. Uygulamanın mesajlaşma, video konferans ve telefon aramaları gibi özellikleri bulunmaktadır.

2.8.3.2. Google Meets

Uygulama ücretsiz olup, Türkçe dil seçeneği sunmaktadır. Çevrim içi görüşmelerde kapasitesi oldukça yüksek olduğundan dolayı çok fazla tercih edilen bir araçtır. Eş zamanlı konferans sistemiyle çalışmaktadır.

2.8.4. İnteraktif Sunum Araçları

Bu araçlarda amaç sunumlarda görselliği ön plana çıkarmaktır. Çeşitli türlerden geçiş şekilleri öğrencilerin dikkatini çekmek amaçlı ve derslere katılımını sağlamak amaçlı kullanılabilir.

Uzaktan eğitimde kullanılabilecek interatif sunum araçlarına; Prezi ve Emaze örnek verilebilir.

2.8.4.1. Prezi

Prezi’de Türkçe dil seçeneği bulunmamaktadır ve uygulama ücretlidir. Yalnızca 5 adet ücretsiz sunum hazırlama imkanı sunmaktadır. Görsel anlamda dinamik sunumlar oluşturmak ve öğrencilerin dikkani çekmeleri için oldukça verimli bir araçtır. Prezi’de fotoğraf, video,ses eklemeleri bulunmaktadır.

2.8.4.2. Emaze

Prezi gibi Türkçe dil seçeneği olmayan, ücretli bir uygulamadır. Ücretsiz olarak 5 sunum oluşturma seçeneği vardır. Uygulamada sunu, albümler ya da bloglar oluşturma imkanı vardır.

Ülkemizde eğitimin kalitesi arttırmak amacıyla tüm kademededen öğrencilerin ve öğretmenleri bu uygulamaları kullanmaları gerekmektedir. Desteğe ihtiyaç duyan ya da kendini geliştirmek isteyen öğretmenlere Web 2.0 araçları ile ilgili hizmet içi eğitimler verilmelidir.

2.9. Motivasyon Nedir?

Latince’deki anlamı “hareket etmek” yani “movore” sözcüğünden türemiş motivasyon harekete geçmek anlamında kullanılabilir. Kişinin belirli bir amaca ulaşmak için göstermiş olduğu hareket olarak da tanımlanabilir. Öğretmenlerinde temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri ve özellikle pandemi sürecinde derse karşı tutumlarının iyi olması motivasyonla ilgilidir. Motive olan öğretmenlerin yüksek performansları çalıştıkları kurum içinde fayda sağlayacaktır. Bundan sebeple kişilerin çalıştıkları süre boyunca motivasyona ihtiyaç duymaları kaçınılmazdır ve insan yaşamının her alanında motivasyona ihtiyaç duyacaktır.

Teknolojinin hızla ilerlemesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin değişen ve gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmesi, teknoloji okur yazarlığı ve değişen bu durumlara karşı nasıl bir davranış sergilediği önem kazanmaktadır.

Uzaktan eğitimin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bu teknolojiye karşı tutumunun olumlu yönde olması gerekmektedir. Gösterilen tutumlara karşın yapılan iş ne olursa olsun insanın istekli olması, işi benimsemesi gerekmektedir. Bu isteği sağlayan ise bireyin motivasyon düzeyidir. Kısacası insanları hedeflere ulaşmak için eylemlere teşvik etme sürecidir.

Motivasyonun temelini oluşturan kavram ise güdüdür. Güdü bireyi harekete geçirmeye yarayan itici bir güç ya da kuvvettir. Güdüleme, insanların ihtiyaçlarından yola çıkarak onları amaca yöneltme durumudur. Güdülemeye en uygun örnek Maslow'un ihtiyaçları hiyerarşisi kuramıdır. Maslow insan gereksinimlerini belirli bir sırayla isimlendirerek, bu gereksinimlerin nasıl karşılanacağına ilişkin önerilerde bulunmuştur.

Çalışma hayatının başarıyla geçirilebilmesi için çalışanların motive edilmeleri büyük önem taşımaktadır. İnsanlar motive edildiklerinde kendilerini değerli hisseder ve bu sayede mutlu ve verimli bir şekilde çalışırlar. İnsanların başarıya ulaşabilmeleri için etkili ve verimli bir çalışmanın yanında istekliliğinin artması motivasyon düzeyleri ile ilgilidir. Bunların yanında yönetici davranışları da çalışan motivasyonu için önemli rol oynamaktadır. Yöneticiler çalışanlarını motive etmeli, ihtiyaç ve isteklerini dikkate almalıdırlar. Bireyleri motive eden unsurlar kişiden kişiye farklılık göstermektedir.

2.10. Tutum Nedir?

Bireylerin yaşam boyu karşılaştıkları durumlar karşısında sergiledikleri bir tavır ve tutum vardır. Tutum sözcük anlamı olarak “tutulan yol,tavır” anlamına gelmektedir (TDK, <http://www.tdk.gov.tr/> adresinden 05.06.2022 tarihinde alınmıştır.). Tutum 19.yüzyılda bilimsel olarak incelenmeye başlanmıştır. Tutumun uzun yıllardır araştırmacılar tarafından çeşitli tanımları yapılmıştır.

Tutum, Thurstone (1931)'a göre “psikolojik bir objeye yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelenmesi” şeklinde tanımlanmaktadır.

Allport (1967)'a göre “yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur” şeklinde tanımlamaktadır.

Tutum bireyin çevresinde gerçekleşen bir olayı olumlu ya da olumsuz bir biçimde değerlendirmesi olarak tanımlanabilir. Bireylerin olaylara karşı tutumları aynı değildir, farklılık gösterebilir. Tutumlar duygu, düşünce ve davranış içermektedir, öğrenme sonucunda oluşurlar ve kolay kolay değiştikleri söylenemez.

Tutum bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak 3'e ayrılır.

Bilişsel öge; gösterilen tutumla ilgili görüş ve düşüncelerdir. Duyuşsal öge; olaya karşı hissedilen olumlu ya da olumsuz duyguları içermektedir. Davranışsal öge ise; tutum hakkında sahip olunan duygulara karşı gösterilen davranış biçimi olarak tanımlanabilir.

Tutumlar değişirken olumlu sonuçlar alabilmek için kişinin bu duruma karşı gönüllü olması gerekmektedir. Zorunlu olan durumlarda tutumlar değişmez ve böyle bir durum yaşandığında birey davranışının sebebini çevreye yükler, kendini durumdan sorumlu tutmaz.

Bireylerin uzaktan eğitime yönelik tutumları;eğitimlere katılım durumlarını etkilemektedir. Bu sebeple uzaktan eğitime yönelik tutumların olumlu ya da olumsuz olması uzaktan eğitim planlamaları için önem arz etmektedir. Bu bilgiler ışığında eğitim programlarında öğretmenlerin, öğrencilerin ve okul yöneticilerinin değişen ve gelişen programlara yönelik tutumlarının incelenmesi gerektiği söylenebilir.

Tutum ölçekleri temelini fizik ölçülerinin oluşturduğu psikolojik ölçekleme yöntemi olup, bireylerin belirli bir tutum konusunda tepkilerinin değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır (Baysal, ty).

Sonuç olarak; bireylerin uzaktan eğitime yönelik tutumları verilen eğitimlere katılma durumlarını etkileyebilir. Tutumlarının olumlu ya da olumsuz olması eğitim-öğretim planlamaları için oldukça önemlidir. Olumlu tutuma sahip bireyler kişisel ve mesleki açıdan büyük fayda görürlerken, olumsuz tutuma sahip bireyler

ise alanlarında başarısız olabilecekleri öngörülebilir. Likert, Thurstone ve Guttman Ölçeği sık kullanılan tutum ölçeklerindendir.

2.11. İlgili Araştırmalar

Aşağıda, ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin tutumları ve motivasyon düzeylerine yönelik ulusal ve uluslararası yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

2.11.1. Ulusal Araştırmalar

Yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bilgilere göre ülkemizde uzaktan eğitim diğer ülkelerden çok daha sonra uygulanmasına rağmen ülkemizdeki birden çok üniversitenin uzak eğitimi kulanması, birden çok uzaktan eğitim çalışmalarının olması bizim eğitim sistemimizde uzaktan eğitimin çok önem kapladığı düşünülmektedir. Ülkemizde uzaktan eğitimle ilgili araştırmalar incelendiğinde öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşlerinin incelendiği görülmektedir.

Ağır (2007)'ın tarafından yapılan araştırmada özel ve devlet okullarında çalışan ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenmiştir. Uzaktan eğitime yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla öğretmenlere araştırmacı tarafından hazırlanan “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Ölçekte elde edilen veriler SPSS 12.0 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik olumlu bir tutum sergiledikleri bulunmuştur. Cinsiyetin, çalışılan kurumun, branşın ve öğrenim durumunun uzaktan eğitime karşı tutumda anlamlı bir farklılık göstermediği fakat mesleki kıdem yıllarına göre anlamlı bir şekilde farklılık sergiledi bulunmuştur.

Kuşkonmaz (2011)'ın yaptığı araştırmada, ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin mobil öğrenmeye yönelik algı düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini İstanbul'da görev yapan 610 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin analizinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (s) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan ilkokul öğretmenlerinin çoğunluğunun mobil öğrenmeye karşı algı

düzeylerinin olumlu yönde olduğu ve kullanılan mobil uygulamaları gelecek dönem derslerinde de kullanmak istedikleri ortaya çıkmıştır.

Demiray (1999)'ın Türkiye'de uzaktan eğitim uygulamalarını ele alan araştırmalar üzerinde değerlendirmeyi inceleyen araştırmasında 1982 yılından bu yana yapılan uzaktan eğitimle ilgili çalışmaları incelemiş; yapılan çalışmaların en çok açıköğretim fakültelerinde uygulandığı görülmüştür.

Alakoç (2001)'un uzaktan eğitimde öğretim üyelerinin görüşlerini inceleyen araştırmasında Cumhuriyet Üniversitesi'nde görev yapan 55 öğretim elemanı ile çalışmıştır. Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu uzaktan eğitimin etkili olduğu düşüncesine sahipken, uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmayanların sayısının fazla olduğu sonucuna varmıştır. Bunun yanında araştırmaya katılan öğretim üyelerinin sözel derslerin uzaktan eğitimde daha etkili olduğu, fakat uygulama gerektiren derslerin verimli bir biçimde işlenemeyeceği düşüncesine sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Öztekin (2002)'in Ahmet Yesevi Üniversitesi ve Uzaktan Eğitim Uygulaması adlı araştırmasında üniversitenin internet sitesindeki video konferans ve web tabanlı uzaktan eğitim derslerini incelemiştir. Araştırma sonucunda; öğretim görevlilerinin daha geniş kitlelere ulaşabilmesi ve öğretim görevlilerinin karşılıklı işbirliğine yönelmelerini sağladığı bilgisine ulaşılmıştır. Alanında uzman öğretim görevlilerine derslerini daha geniş kitlelere ulaştırma imkanı verilmesi gerektiği savunulmuştur.

İşman (1998)'ın yaptığı bu nitel çalışmada, eğitimde internetin nasıl kullanılacağı konusu Sakarya Üniversitesi'nde verilen örneklerle açıklanmıştır. Sakarya Üniversitesi'nin 1997-1998 akademik yılında Amerika Ohio Üniversitesi ile internetten yararlanılarak Eğitim Teknolojisi dersi 24 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; 8 kişi internet aracılığıyla öğrenmek istediklerini, 10 kişi “ internetten ders dinlemek çok zevkli ve verimli”, 6 kişi de imkanlarınız varsa internetten ders dinlemek çok keyifli” şeklinde olmuştur.

Horzum (2003)'un öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşüncelerini araştırdığı çalışmasında tarama modeli kullanmıştır. Sakarya Üniversitesi'nde görev yapan 700 öğretim elemanına anket uygulamıştır.

Katılımcıların web destekli öğretim uygulamalarına olumlu baktıkları ve uzaktan eğitim yöntemi olarak en çok interneti kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca ünvanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarda farklılık gösterdiği bir profesörün bir araştırma görevlisine göre uzaktan eğitim ihtiyaçlarını karşılamada çok daha etkili olabileceği kanısına varmıştır.

İlkokullarda okullarda görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının incelendiği bir çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2003-2004 eğitim-öğretim yılında atanmış öğretmenler katılımcı olmuşlardır. Araştırma sonucunda bilgisayara yönelik tutumların yaşa ve cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber kişisel bilgisayara sahip öğretmenlerin, bilgisayarı olmayan öğretmenlere göre tutumlarının olumlu derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının incelendiği farklı bir çalışmada öğretmenlerin, bilgisayara yönelik tutumları ile kişisel bilgileri arasında bir ilişki olup olmadığı sorusuna cevap aranmış, araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumları olumlu yönde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bilgisayar kullanımları arttıkça, bilgisayar kullanmaya yönelik olumsuz tutumlarının azaldığı görülmüştür.

Ağır ve Okçu (2006)'nın yapmış olduğu bir araştırmada devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin internet kullanım düzeylerini belirlemek ve öğretmenlerin internete karşı tutumlarını incelemek amacıyla 107 öğretmene anket uygulanmıştır. Çalışma sonunda, mesleki kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin az olan öğretmenlere, sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre fazla ve etkin kullanımın olduğu ancak cinsiyetin internet kullanımına bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kahraman (2020)'ın COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisini incelediği araştırmasında 50 birinci sınıf öğrencisine anket uygulamıştır. Bu araştırma sonucunda , öğrencileri yarısının uzaktan eğitimi yetersiz bulduğu, salgın sebebiyle derslerin aksayacağını, diğer yarısı ise uzaktan eğitimde işlenen konuları anladığını, uzaktan eğitimle işlenen derslerin keyifli geçtiğini ve motivasyonlarını kaybetmeden ders işledikleri ortaya çıkmıştır.

2.11.2. Uluslararası Araştırmalar

Abochedid ve Nasser (2010)'in tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin Lübnan'da uzaktan eğitim programının uygulanmasına verilen değer ve bu değere yönelik tutum incelenmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu 112 öğretmen ve 7 okul idarecisi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği ile Nasser ve (2010) tarafından geliştirilen “Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin yarısından fazlası uzaktan eğitime karşı yabancı olsalar da yeni teknolojileri öğrenmek için çaba sarf etmeye istekli oldukları ortaya çıkmıştır.

Youngkyun (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin mobil öğrenmeye yönelik tutumlarını araştırmak istenmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu Güney Kore'deki 140 öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında (Uzunboylu & Özdamli, 2011) tarafından geliştirilen Mobil Öğrenme Algılama Ölçeği (MLPS) kullanılmıştır. Veriler t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarından elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin mobil öğrenme tutumlarının düşük olduğu fakat kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha olumlu düşündüğü görülmüştür.

Liang ve Mcqueen (1999)'in tarafından yapılan araştırmada meslek sahibi olan yetişkinlerin katıldıkları bilgi teknolojileri kursunda etkin öğrenme adına tavsiyelerde bulunulmuştur. Uzaktan eğitim alan öğrenciler ile okula devam eden öğrenciler arasında kazanım ve performans ölçen bir araştırma uzaktan eğitim öğrencilerinde daha fazla iken, proje ve performans ise okula devam eden öğrencilerde fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin tümü web tabanlı öğrenmeden fayda göremedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Chandnani (2000)'nin internet üzerinden tecrübe edinmeyi inceleyen araştırmada, öğrencilere uzaktan eğitim laboratuvar araçlarını etkin kullanma imkanı sağlamayı amaçlamıştır. Araştırma yöntemi kaynak taramasıdır. Araştırmaya göre, uzaktantan eğitimde başarılı bir öğretim için öğretim materyalleri öğretmenler tarafından zenginleştirilmeli, etkili bir iletişim sağlanmalıdır. Uzaktan eğitimin başarısı öğretmenin tutum ve bakış açısı çok önemlidir.

Dougiamas (2000)'ın internet destekli eğitimde etkili araçlar geliştirmeyi amaçlayan araştırmasına 100 lise öğretmeni katılmıştır. Geliştirilen Moodle internet destekli eğitim aracı sayesinde uzaktan kurs geliştirmeye ilgili eğitimler verilmiştir. Veri toplama aracı internet üzerinden katılımcılara uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; uzaktan eğitim veren öğretmenlerin bilişsel düzeyde model ve örnekleri yansıttıkları ortaya çıkmıştır.

Willhelm (2003)'in uzaktan eğitimle ilgili yaptığı bir çalışmada eş zamanlı ve eş zamansız olarak yapılan eğitimlerde çıkan sorunlardan bahsetmiştir. Senkron olarak yapılan derslerde sınıf mevcunun önemli olduğuna değinirken, asenkron olarak yapılan derslerde zaman öğrencinin tercihine bağlı olduğu için öğrenciye sorumluluk bilincinin kazandırılması gerektiğini söylemiştir.

Boloran ve Hernan (2020) çalışmalarında COVID-19 salgını sürecinde devlet okulu öğretmenlerinin kriz öz-yeterliliği ve motivasyonları arasındaki ilişkiyi inceleyerek öğretmenlerin kriz anları için eğitilmeleri gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Covid-19 salgını sürecinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemenin amaçlandığı araştırmayı (Nachimuthu, 2020). 130 öğretmen ile gerçekleştirmiştir. Verilerin toplanması çevrim içi anket yoluyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde ortalama ve t-testi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin çevrim içi öğrenmeye yönelik tutumları cinsiyete bağlı olmadığı, fakat çalışılan kurumun türü ve branşa bağlı olarak tutum puanlarında anlamlı farklılık görülmektedir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, analizine ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin motivasyon düzeylerinin ve tutumlarının incelenmesine ilişkin betimsel bir çalışmadır. Karasar (2011)'a göre genel tarama modelleri çok sayıda kişiden oluşan evrende, evren hakkında genel yargıya varmak amacıyla evrenden alınan bir grup, örnek veya örneklem üstünde yapılan modeldir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada, tarama modellerinden biri olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2012).

Bu araştırmanın örneklemini Zonguldak il ve ilçelerinde MEB'e bağlı okullarda 2021-2022 eğitim öğretim dönemlerinde görev yapan ilkokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Evreni temsil eden örneklem (N=251) kişiden oluşturmaktadır.

Elde edilen bulgulara göre çalışmaya katılan öğretmenlere ait demografik bilgiler Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1: Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

		N	%
Cinsiyet	Kadın	190	75,7
	Erkek	61	24,3
Eğitim durumu	Ön lisans	5	2
	Lisans	200	79,7
	Yüksek lisans	41	16,3
	Doktora	5	2
Yaş	20-25	15	6
	26-30	60	23,9
	31-35	44	17,5
	36-40	53	21,1
	41-45	33	13,1
	46+	46	18,3
Kurum	Özel okul	53	21,1
	Devlet okulu	198	78,9
Hizmet yılı	1-5	48	19,1
	6-10	54	21,5
	11-15	39	15,5
	16-20	47	18,7
	21-25	27	10,8
	26+	36	14,3

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %75,7'si kadın, %24,3'ü erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu %79,9 ile lisans mezunu iken , %2'si önlisans ve doktora mezunları oluşturmuştur. Araştırmanın %23,9'u 26-30 yaş arası öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %78,9'u devlet okullarında, %21,1'i ise özel okullarda görev yapmaktadır. Öğretmenlerin %21,5'i 6-10 yılları arası hizmet yılına sahipken, %10,8'i 21-25 yılları arasında hizmet yılına sahiptirler.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan iki farklı ölçek vardır. Öğretmenlerin demografik özelliklerini araştırmak üzere bir “Kişisel Bilgiler” bölümü, motivasyon düzeylerini araştırmak için 24 maddelik “Öğretmen Motivasyon Ölçeği” ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla 21 maddelik “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” uygulanmıştır.

Demografik Özellikler Bilgi Formu:

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdemleri, yaş bilgileri, öğrenim durumları, çalıştıkları kurum ve hizmet yıllarına ait bilgileri işaretleyecekleri seçeneklerden oluşan bilgi formu kullanılmıştır.

Öğretmen Motivasyon Ölçeği:

Ölçek araştırmacı Sultan Polat tarafından uyarlanmıştır. Ölçeğin orijinali Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde, Yrd. Doç. Dr. Süleyman Dündar danışmanlığında, Fatih Taşpınar'ın yüksek lisans çalışması kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeği ilk hali araştırmanın amacına yönelik ifadeleri içermediğinden mevcut durumu ölçebilmek adına değiştirilmiştir. Ölçeğin uygulanması İTÜ Geliştirme Vakfı Okullarında görev yapan 168 öğretmen ve Sarıyer ilçesinde bulunan bazı özel eğitim kurumlarında görev yapan 108 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Toplam 276 ölçek gönderilmiştir. 24 maddelik ölçeğin araştırmaya katılan öğretmenler tarafından bir veya birden fazla boyutlu algılanıp algılanmadığı bir faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçek ile toplanan verilerin faktör analizine uygunluğu için yapılan *Kaiser Meyer Olkin* (KMO) testi, ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. (KMO=900 ve $p<0,001$) Yapılan faktör analizi ile ölçeğin 24 maddesinin 2 alt boyutta toplandığı bulunmuştur (Tablo 3.2).

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği:

Ölçek araştırmacı Fatma Ağır tarafından geliştirilmiştir. “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” başlığı altında hazırlanan kişisel bilgiler ve uzaktan eğitim hakkındaki düşünceler ile ilgili maddeleri kapsamaktadır.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemek için ölçeğin geliştirilmesinde kapsamlı literatür taraması yapılmıştır. Ölçek daha sonra, Balıkesir Üniversitesi'nde görev yapan 5 öğretim elemanı ve Balıkesir Atatürk İlkokulu'nda görev yapan 10 öğretmenle görüşmeler yapılarak ölçeğin maddeleri hazırlanmıştır. Hazırlanan maddeler tutum cümlesi olacak ve tutum ifade edebilecek şekilde madde yazım kurallarına uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

5'li Likert olarak hazırlanan ölçekte olumlu cümleler “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 5, 4, 3, 2,

1 şeklinde puanlanırken, olumsuz maddeler de “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlanmıştır.

Ölçeğin kapsam geçerliliğinin incelenmesinden sonra yapı geçerliliği 3 farklı yolla incelenmiştir. Bunlar; faktör analizi, madde toplam korelasyonu ve madde ayıricılık özelliğidir. Maddeler uzman görüşleri sonrasında 2 faktöre indirilmiş olup “Uzaktan Eğitimin Avantajları” faktörüne 1., 2., 4., 11., 12., 13., 21., 22., 23., 24., 33., 35., 41., 43. maddeler, “Uzaktan Eğitimin Dezavantajları” faktörüne ise 25., 26., 27., 28., 32., 34., 36. maddeler uygun görülmüştür.

Ölçeğin güvenirliğini hesaplamak için iki yarı test güvenirliği uygulanmıştır. Spearman Brown formülü kullanılarak testin korelasyon katsayısı hesaplanmış olup, değeri 0,799 olarak bulunmuştur. Hazırlanan ölçeğin Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,835 olarak bulunmuştur.

Anket hazırlandıktan sonra uygulanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Anket 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Balıkesir il merkezinde bulunan 9 devlet, 1 özel okuldaki 300 öğretmene uygulanmıştır. 300 anketten 260 geri dönüş olmuş fakat geri kalan 40 anket geçersiz sayılmıştır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu:

Görüşme tekniği, bireylerin çeşitli konularda hakkında sahip oldukları bilgilerin, tutumların, düşünce ve davranışların ortaya çıkarılmasında en kısa yol olarak kullanılmaktadır (Karasar, Bilimsel Araştırma Yöntemi, 2014).

Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu 2021-2022 eğitim öğretim yılları arasında araştırma anketine katılan 251 öğretmenin arasından, kolay ulaşılabilirlik ve amaca en uygun hizmet etme göz önünde bulundurularak sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri birbirinden farklı okullarda görev yapan 6 ilkokul öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere gizlilik ilkesi gereğince takma isim verilmiş olup herhangi bir mağduriyet yaşamaları engellenmiştir. Katılımcıların görüşlerine yer verirken görüşme sırasına göre Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6 takma isimleri kullanılmıştır. Görüşmeler ortalama 10-15 dakika sürmüş olup katılımcıların izniyle yapılan görüşmeler ses kaydına alınmıştır.

- **SORU 1:** Uzaktan eğitimin sisteminin geliştirilmesi ve sanal sınıfların geleceği hakkın görüşleriniz nelerdir?
- **SORU 2:** Uzaktan eğitimde iyi bir etkileşim ortamının oluşturulmasında öğretmenlerin uyması gereken kurallar nelerdir?
- **SORU 3:** Uzaktan eğitimin yararları ve sınırlıkları nelerdir?
- **SORU 4:** Uzaktan eğitimde öğretmenden beklenen teknoloji ve pedagojik yeterlilikler neler olmalıdır?
- **SORU 5:** Uzaktan eğitime ilişkin tutumlarınızı ve motivasyonunuzu etkileyen unsurlar nelerdir? Örneklendirir misiniz?
- **SORU 6:** Canlı derslerde öğrencilerin öğrenmelerini daha hızlı ve etkin hale getirmek için kullanılabilecek yöntem ve teknikler nelerdir?
- **SORU 7:** Uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme nasıl olmalıdır? Bu süreçte ölçme ve değerlendirme araçları olarak neler kullanılabilir?

3.4. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşme formu ve çevrimiçi Google Formlar aracılığıyla gerçekleşmiştir. Microsoft Excel formatında elde edilen veriler SPSS 20.0 programına aktarılmıştır. Ölçekler çevrimiçi 251 kişiye, yüz yüze 6 kişiye uygulanmıştır. Ek 1’de Öğretmenlerin demografik özelliklerinin bulunduğu, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, görev yapılan kurum, kıdem yılı, çalışılan kurumdaki hizmet süresi ile ilgili kişisel bilgiler formunu içermektedir. Ek 2’de Öğretmen Motivasyon Ölçeği, Ek 3’te Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği, Ek 4’te Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu’na yer verilmiştir. Araştırmanın uygulama izinleri Bülent Ecevit Üniversitesi Etik Kurulu’ndan araştırmada kullanılacak ölçeklerin etik ilkelere uygunluğu açısından onay alınmış olup Ek 5’te yer verilmiştir. Ek 6’da Zonguldak İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gereken izinler alınmış ve resmi izin yazısına yer verilmiştir. Uygulama esnasında katılımcılara araştırmanın amacı, konusu ve toplanacak verilerin kullanımı ile ilgili

bilgiler verilmiştir. Araştırma gönüllülük esasına uygun olarak yürütülmüştür. Kişilerin gizlilik ilkesine uyulmuştur.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada Zonguldak il ve ilçelerinde görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin tutum ve motivasyon düzeylerinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi amacıyla elde edilen veriler analiz edilmiştir. Kullanılan iki ölçeğin normallik varsayımlarının karşılanıp karşılanmadığını belirlemek amacıyla çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) katsayıları Kolmogorov-Smirnov testi yapılarak Tablo 3.7’de çarpıklık ve basıklık değerleri verilmiştir.

Tablo 3.2: Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Basıklık		Çarpıklık		K-S testi*
	Puan	Std.Hata	Puan	Std. Hata	p
Tutum	,522	0,31	,166	0,15	0,2*
Sınırlılık	,091	0,31	0,71	0,15	0,00
Avantaj	,354	0,31	-,022	0,15	0,2*
Motivasyon	,144	0,31	-,324	0,15	,039
İçsel	-,119	0,31	-,320	0,15	,001
Dışsal	-,042	0,31	-,399	0,15	,019

Öncelikle verilerin normallik dağılımı incelenmiştir. Uzaktan eğitim tutum ölçeği ve öğretmen motivasyon ölçeğinin toplam puanları için hesaplanan çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri -1,5 ile 1,5 arasında bulunmuştur. Çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ile 1,5 arasında olduğu zaman ölçeklerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Araştırmada öğretmenlerin cinsiyet, yaş, hizmet yılı, görev yaptıkları kurum, öğrenim durumları değişkenler bakımından anlamı bir fark olup olmadığını belirleme amacıyla t-testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA yöntemleri kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farkın belirlenebilmesi için yapılan Post-Hoc testinde Bonferroni seçilmiştir. Öğretmenlerin tutum ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek için Spearmans Rho Korelasyon Testi’ne başvurulmuştur (Tablo 3.3). Analizler yapılırken SPSS 20.0 programı kullanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM

Zonguldak il ve ilçe merkezlerinde görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin tutum ve motivasyonlarının incelenmesi amacıyla toplanan verilerin analizi sonucu elde edilen bulgulara ve bu bulgulara yönelik yorumlara değinilmiştir. Yapılan araştırmadan elde edilen verilerin yorumlanabilmesi için tablolar oluşturulmuş ve tablolara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

4.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyon düzeyleri puanlarını gösteren betimsel istatistikler Tablo 4.1 ve Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.1: Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlarının Betimsel İstatistikleri

	N	X	ss
TutumGenel	251	2,62	,61
Avantajlar	251	2,84	,69
Sınırlılık	251	2,17	,64

Tablo 4.1’e göre uzaktan eğitim tutum ölçeği ve alt boyutları puanlarının öğretmenlerin genelinde orta düzeyde olduğu görülmüştür. 21 maddeden oluşan uzaktan eğitimi tutum ölçeği ortalama puanı ($\bar{X}=2,62$) olarak hesaplanmıştır. Bu değer araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin avantajlar alt boyutu için ortalamanın üstünde ($\bar{X}=2,84$), sınırlılık alt boyutu için ortalamanın altında ($\bar{X}=2,17$) olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.2: Öğretmen Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Betimsel İstatistikleri

	N	X	ss	Düzey
Motivasyon Genel	251	3,74	,6	Katılıyorum
İçsel	251	3,88	,58	Katılıyorum
Dışsal	251	3,58	,73	Katılıyorum

Tablo 4.2’ye göre öğretmen motivasyon ölçeği ve alt boyutları puanlarının öğretmenlerin genelinde yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. 23 maddeden oluşan

öğretmen motivasyon ölçeğinin ortalama puanı ($\bar{X}=3,74$) olarak hesaplanmıştır. Bu değer araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik motivasyon düzeylerinin içsel motivasyon alt boyutu için ortalamanın üstünde ($\bar{X}=3,88$), dışsal motivasyon alt boyutu için ise ortalamanın altında ($\bar{X}=3,58$) olduğunu göstermektedir.

4.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyete göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Alt Boyutları Düzeylerinin İncelenmesi

İlkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyon düzeylerinin cinsiyete göre ilişkisi incelenmiş olup Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3: Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi

	Cinsiyet	N	SıraOrt.	SıraTop.	U	Z	p
Motivasyon	Kadın	190	123,6	23490,5	5345,5	-,911	0,362
	Erkek	61	133,3	8135,5			
İçsel	Kadın	190	125,9	23924	5779	-,032	0,974
	Erkek	61	126,2	7702			
Dışsal	Kadın	190	122,5	23287,5	5142,5	-1,324	0,186
	Erkek	61	136,7	8338,5			
Tutum	Kadın	190	124,3	23623,5	5478,5	-,642	0,521
	Erkek	61	131,1	8002,5			
Avantaj	Kadın	190	124,3	23624	5479	-,641	0,522
	Erkek	61	131,1	8002			
Sınırlılık	Kadın	190	125,6	23873,5	5728,5	-,135	0,892
	Erkek	61	127	7752,5			

Tablo 4.3 incelendiğinde kadınlar ve erkekler arasında motivasyon ve motivasyon alt boyutları düzeyinde incelendiğinde kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Genel motivasyon düzeyleri incelendiğinde erkeklerin sıra ortalama puanı ($\bar{X}=133,3$), kadınların ortalama puanı ($\bar{X}=123,6$) olarak hesaplanmıştır. Uzaktan eğitim tutum düzeyi ve alt boyutlarından avantaj ve sınırlılık düzeylerine bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.1.2. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Alt Boyutları Düzeylerinin İncelenmesi

Öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon düzeyleri öğrenim durumlarına göre incelenmiş olup Tablo 4.4'te sunulmuştur.

Tablo 4.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

	Öğrenim Durumu	N	Sıra Ort	Sıra Top.	U	Z	p
Motivasyon	Lisans	205	128,1	26271	4274	-,991	0,32
	Lisansüstü	46	116,4	5355			
İçsel	Lisans	205	127,8	26198,5	4346,5	-,829	0,41
	Lisansüstü	46	117,9	5427,5			
Dışsal	Lisans	205	128,1	26265,5	4279,5	-,979	0,33
	Lisansüstü	46	116,5	5360,5			
Tutum	Lisans	205	120,2	26647	3532	-2,66	0,01*
	Lisansüstü	46	151,7	6979			
Avantaj	Lisans	205	119,9	2458,7	3472	-2,79	0,01*
	Lisansüstü	46	153	7039			
Sınırlılık	Lisans	205	122,3	25088,5	3973,5	-1,67	0,10
	Lisansüstü	46	142,1	6537,5			

*p<0,05

Tablo 4.4 incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon düzeylerinde; tutum ve avantajlar alt boyutları için lisans ve lisansüstü öğrencilerinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.(p<0.05) Bunun sebebi olarak, akademik alanda donanımları genişleyen öğretmenlerin kendini gerçekleştirme, terfi alma, onore edilme, maaş vb. beklentilerinin yüksek olmasını gösterebiliriz. Motivasyon ve alt boyutları içsel ve dışsal motivasyon ve sınırlılık alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.1.3. Öğretmenlerin Yaşa Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon düzeyleri yaşa göre incelenmiş olup Tablo 4.5'te sunulmuştur.

Tablo 4.5: Öğretmenlerin Yaşa Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Alt Boyutlar	Yaş	N.	X	ss	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Avantaj	20-25	15	3,29	0,57	176,63	5	12,744	*0,03
	26-30	60	2,86	0,6	129,66			
	31-35	44	2,86	0,7	127,72			
	36-40	53	2,89	0,74	129,27			
	41-45	33	2,55	0,66	98,55			
	46+	46	2,80	0,75	119			
Sınırlılık	20-25	15	2,32	0,57	145,4	5	3,286	0,66
	26-30	60	2,15	0,6	125,04			
	31-35	44	2,15	0,7	122,76			
	36-40	53	2,12	0,55	122,46			
	41-45	33	2,06	0,61	113,76			
	46+	46	2,31	0,75	136,88			
Tutum	20-25	15	2,97	0,55	169,53	5	9,493	0,09
	26-30	60	2,63	0,55	128,12			
	31-35	44	2,62	0,64	126,18			
	36-40	53	2,64	0,57	128,60			
	41-45	33	2,39	0,6	100,94			
	46+	46	2,64	0,71	123,85			
İçsel	20-25	15	3,68	0,74	107,40	5	11,768	*0,04
	26-30	60	3,91	0,45	127,22			
	31-35	44	3,94	0,7	133,26			
	36-40	53	3,92	0,7	132,72			
	41-45	33	3,64	0,53	90,62			
	46+	46	4	0,55	141,17			
Dışsal	20-25	15	3,58	0,86	127,82	5	1,345	0,93
	26-30	60	3,61	0,62	126,78			
	31-35	44	3,66	0,61	133,76			
	36-40	53	3,57	0,93	127,63			
	41-45	33	3,5	0,62	115,42			
	46+	46	3,55	0,74	122,67			
Motivasyon	20-25	15	3,63	0,74	118,23	5	4,741	0,45
	26-30	60	3,76	0,5	127,3			
	31-35	44	3,81	0,54	136,03			
	36-40	53	3,75	0,78	129,09			
	41-45	33	3,58	0,5	102,58			
	46+	46	3,78	0,61	130,48			

Tablo 4.5 incelendiğinde farklı yaş gruplarından öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon alt boyutlarında içsel motivasyon ve uzaktan eğitimin avantajları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p < 0,05$) Motivasyon alt boyutlarından dışsal motivasyon, tutum alt boyutlarından sınırlılık alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4.1.4. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hazırbulunuşluklarına Göre Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon düzeylerinin hazırbulunuşluklarına göre incelenmiş olup Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6: Öğretmenlerin Hazırbulunuşluklarına Göre Uzaktan Eğitim Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Alt Boyutlar	Uzaktan Eğitim	N.	X	ss	Sıra Ort.	sd	x ²	p
Avantaj	Az bilgim var.	18	2,73	0,6	117,33	2	2,803	0,25
	Yeterince bilgim var.	169	2,82	0,7	122,02			
	Eğitim aldım.	64	2,93	0,7	138,95			
Sınırlılık	Az bilgim var.	18	2,11	0,5	128,31	2	0,419	0,811
	Yeterince bilgim var.	169	2,2	0,67	127,67			
	Eğitim aldım.	64	2,12	0,6	120,95			
Tutum	Az bilgim var.	18	2,52	0,53	119,58	2	1,155	0,561
	Yeterince bilgim var.	169	2,61	0,63	123,57			
	Eğitim aldım.	64	2,66	0,6	134,23			
İçsel	Az bilgim var.	18	3,76	0,66	119,11	2	0,954	0,621
	Yeterince bilgim var.	169	3,91	0,6	129,11			
	Eğitim aldım.	64	3,85	0,51	119,72			
Dışsal	Az bilgim var.	18	3,61	0,81	133,5	2	0,37	0,831
	Yeterince bilgim var.	169	3,58	0,72	124,24			
	Eğitim aldım.	64	3,58	0,73	128,53			
Motivasyon	Az bilgim var.	18	3,69	0,68	127,56	2	0,093	0,954
	Yeterince bilgim var.	169	3,75	0,61	126,73			
	Eğitim aldım.	64	3,71	0,56	123,63			

Tablo 4.6 incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyon düzeyleri hazırbulunuşlukları açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 4.7: Korelasyon Tablosu

	Motivasyon	İçsel	Dışsal
Tutum	0,08	0,04	0,108
Avantaj	0,11	0,06	0,14*
Sınırlılık	-0,02	-0,04	-0,01

* $p < 0,05$

Uzaktan eğitim tutum ve motivasyon alt boyutları arasında korelasyon bulunmamıştır. Sadece dışsal motivasyon ile uzaktan eğitimin avantajları alt boyutu arasında düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur ($r=0,14$).

4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Bulguları ve İçerikleri

Bu kısımda araştırmanın dördüncü problemi “İlkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri nelerdir? sorusuna dair yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu içeriğinde öğretmenlere sorulan sorular ve bu sorulara ilişkin cevaplar aşağıda verilmiştir.

4.2.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi ve Sanal Sınıfların Geleceğine Dair Görüşleri

Öğretmenlere uzaktan eğitim sistemin geliştirilmesi ve sanal sınıfların geleceği hakkında görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin hemen hemen hepsi (Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6) uzaktan eğitimin öncelikle alt yapı sorunlarının çözülmesini ve her çocuğa ulaşabilmesi gerektiğini, köyden kente her çocuğun evlerine internet, tablet vb. uzaktan eğitim materyallerinin ulaştırılması gerektiğini bunun yanında öğretmenlere uzaktan eğitim ile ilgili eğitimlerin verilmesi, öğretmenlerin her durumda eğitim-öğretime çocukları ile birlikte her yönden hazır olmaları gerektiğini belirtmiştir. Geriye kalan öğretmenlerin bir tanesi ise (Ö3) uzaktan eğitim sisteminin ülkemiz için gayet yeterli düzeyde olduğunu pandemi gibi zorunlu durumlarda bu sistemin kullanılarak eğitim-öğretime devam edilebileceğini belirtmiştir. Öğretmenlerden bazılarının düşünceleri şu şekildedir: “Öncelikle uzaktan eğitimin geliştirilmesi için internet alt yapısının geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü ülkemizde her an her yerde internete ulaşım sağlanmıyor. Özellikle de köylerde. Bunun için önce internet probleminin çözülmesi gerekiyordaha sonra da kullanılacak uygulama hakkında öğretmenlerin

geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”(Ö2) Öğretmenlere sanal sınıfların geleceği hakkında görüş ve düşünceleri sorulmuştur.

Öğretmenlerden Ö5: “Günümüz şartlarına bakıldığında teknolojinin hızla ilerlediğini ve hızla geliştiğini hepimiz görüyoruz. Şartlar böyle olunca da ilerleyen zamanlarda sanal sınıfların oluşturulma ihtimali çok yüksektir. Muhtemelen ilerleyen zamanlarda eğitim uzaktan yürütülecektir ve bu durumda tüm eğitim kurumları sistemlerini değiştirecek ve daha geniş kitlelere ulaşacaklardır. Ö6: “Pandemi süresi boyunca ileride eğitim-öğretimin hep uzaktan yürütüleceğini hepimiz konuştuk. Fakat ben bir ilkokul öğretmeni olarak 30 kişilik sınıflarda yüz yüze eğitimde bile güçlük çekiyorsam sanal sınıflar kurulduğunda nelerle karşılaşırım bilemiyorum. Bunun için öğretmenlerin bu konular hakkında sürekli kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Fakat sınıftaki öğrenen öğrenci sayılarında büyük oranda bir düşüş yaşanacağını öngörüyorum. Ö7 ve Ö8 “Ülkemizde teknolojiye uzak binlerce çocuk varken sanal sınıfların geleceğini konuşmak doğru olmaz, öncelikle her çocuğa, her insana interneti ulaştırabilmeliyiz”

Birinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde öğretmenlerin hemen hemen hepsi uzaktan eğitimin geliştirilmesi için öncelikle her çocuğa aynı anda ulaşabilmeyi sağlamamız gerektiğini bunun için de özellikle köylerdeki çocuklara internet, tablet imkanlarının sağlanması ve bunların yanında da ileride olması uygulanması beklenen sanal sınıflar için öğretmenlerin çeşitli eğitimlerle kendilerini geliştirmeleri gerektiğini bu yapılan çalışmaların sürece olumlu katkı sağlayacağına inandıkları görülmüştür.

4.2.2. Uzaktan Eğitimde İyi Bir Etkileşim Ortamının Kullanılmasında Öğretmene Düşen Sorumluluklar

Öğretmenlere “Uzaktan eğitimde iyi bir etkileşim ortamının kullanılmasında öğretmenin uyması gereken kurallar nelerdir? sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerden Ö3,Ö4,Ö5,Ö6 mikrofon açıp öğrenciye soru sormak, konuyla ilgili düşüncelerini almak kısacası öğrenciyi derse katmak iyi bir etkileşim ortamı için yeterli olabileceğini belirtmiştir.

Öğretmenlerden Ö1: “Öğretmenler öncelikle uzaktan eğitim ders anında tüm çocuklara aynı anda dokunabilmeli yani dikkatlerini çekebilmelidirler. Zaman yettiğinde her bir derste tüm öğrencilerle soru alışverişi yapmalıdırlar. Öğretmen Ö7: “Uzaktan eğitimde verimli bir iletişim ve etkileşim sağlayabilmek için biz öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntem ve teknikleri çok önemlidir. Hangi dersi nasıl işleyeceğimiz önceden planlanmalı çünkü ders sırasında vereceğimiz en ufak bir boşluk öğrenci-öğretmen etkileşimini yavaşlatır ve çocukların derse dikkati azalır. Öğretmen Ö5: “Bence basit ama en etkili kurallardan birisi ödev vermek ve verilen ödevlere cevap vermektir. Bazen ben dahil çoğu meslektaşım ödevleri verip yapıp yapılmadığını kontrol etmiyoruz(uzaktan eğitim sürecinde tabi) ve bu da sanal sınıf bile olsa öğrenci öğretmen etkileşimini azaltıyor. Öğretmen Ö8: “Çevrim içi ders anında her öğrenciye dokunabilmek adına en verimli, en dikkat çekici uygulamaları,etkinlikleri kullanmamız gerekir.”

İkinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde uzaktan eğitimde iyi bir etkileşim ortamı sağlamak için öğretmenlerin öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlamanın, ödev kontrolünün yeterli olabileceğine inandıkları görülmüştür.

4.2.3. Uzaktan Eğitimin Yararları ve Sınırlılıkları

Öğretmenlere “uzaktan eğitimin yararları ve sınırlılıkları nelerdir?” sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerden Ö3: *“Yararları olara şunu diyebilirim; her an her yerde ulaşılabilirlik. Sadece öğrenci için değil veli açısından da ulaşılabilirlik söz konusu. İnternetimizin olduğu her an görüşme imkanımız var demektir. Sınırlılık açısından da şunları söyleyebilirim, çocuklarla özellikle küçük yaş grubundakilerle bire bir temas yani yüz yüze olmak çok daha önemli.”*

Öğretmenlerden Ö4: *“Öncelikle sınırlılıklarından bahsedeyim, ben göz göze iletişimin çok önemli olduğunu düşünüyorum ve uzaktan eğitimde bunun sağlanmasının zor olduğunu düşünüyorum. Yararlarına gelecek olursak çocuğa her ortamda ulaşılabilme imkanı sunuyor.”*

Öğretmenlerden Ö5 ve Ö8: *“Kolay ulaşılabilir olması bence yararları arasında ama ev ortamında dikkatlerinin çabuk dağılması ya da ebeveynlerinin çocuklarına müdahalede bulunması, elektrik ve internet kesintisi uzaktan eğitimin sınırlılıklarındandır.”*

Öğretmenlerden Ö6: *“Yararlarından bahsedecek olursam artık günümüz teknolojisi her şey internet ortamında gerçekleşiyor bu yüzden teknoloji çağındaki çocuklar için yararlı olabilir. Ayrıca ilgilerini çekebilecek videolar, oyunlar hazırladığımızda çocukların derse ilgisini arttırmış oluruz. Sınırlılık açısından ise grup etkinliklerinde sınırlı olduğunu düşünüyorum çocuklar ekran karşısında sadece öğretmenle iletişim grup akran ilişkisini zayıflatabiliyor.”*

Öğretmenlerden Ö1 ve Ö2 ise uzaktan eğitimin yararlarını özellikle fiziksel engeli olan öğrenciler için eğitim fırsatı ve çok geniş kitlelere ulaşabilme imkanı olarak tanımlıyor. Ancak uygulamalı dersler ve çocuğun sosyalleşmesini uzaktan eğitimin sınırlılıkları adı altında belirtiyor.

4.2.4. Uzaktan Eğitimde Öğretmenlerden Beklenen Teknolojik ve Pedagojik Yeterlilikler

Öğretmenlere “Uzaktan eğitimde öğretmenlerden beklenen teknolojik ve pedagojik yeterlilikler nelerdir? sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin hepsi (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8) sadece uzaktan eğitim için değil tüm süreçlerde öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye açık olmaları gerektiğini belirtmiştir.

Öğretmenlerden Ö1: “Uzaktan eğitim sürecinde farklı eğitimlere katılabilir, araştırmalar yapabilir, farklı uygulamalar keşfederek çocuklara uygulamalı ve dersi buna göre planlamalıdır. Bunların yapılabilmesi içinde bence orta düzeyden de iyi derecede bilgisayar ya da herhangi bir teknolojik alet kullanabiliyor olması gerekmektedir.”

Öğretmenlerden Ö5: “Bizler için bu süreçte aslında önemli olan pedagojik yeterliliğin yanından ciddi derecede teknoloji bilgiye ihtiyaç vardır. Kendimiz yetersiz gördüğümüz yerlerde mutlaka destek almalıyız hatta bence var olanın hep bir tık üstüne çıkmalıyız ki çocuklara canlı ders anından yeterli bilgiyi onları sıkmadan aksine eğlendirip öğrendirerek verelim.”

4.2.5. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları ve Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Unsurlar

Öğretmenlere “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarınızı ve Motivasyon Düzeylerinizi etkileyen unsurlar nelerdir? Örneklendirir misiniz?” sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerden Ö1: “ Biz öğretmenler ne kadar zorlansak ta havada, karada ders anlatma motivasyonumuz tam. Her şekilde her şeyi olabildiğince anlatma yetisine sahibiz fakat ben ve benim gibi özel okullarda çalışan öğretmenlerin motivasyonlarını etkileyen tek unsur okul yönetici ve idarecileridir. Bizleri öncelikle manevi sonrasın da ise maddi olarak çökertmedikleri sürece motivasyonumuz hep en üst düzeyde kalabilir.”

Öğretmenlerden Ö2: “Öğrencilerin ekran karşısında beni duymaması, söylediğimi anlamaması, internette olan kesintiler, karşı tarafa kendimi sınıf ortamında olduğu kadar iyi ifade edememem sabırsız bir insan olduğumdan ötürü benim motivasyonumu düşürüyor.”

Öğretmenlerden Ö3: “Yaş olarak diğer çalışma arkadaşlarımdan büyük olmam bilgisayara, internete kısacası teknolojiye onlar kadar hakim olamamam çocuklarıma yeterli olamayacağım korkusuyla motivasyonumu olumsuz yönde etkiliyor.”

Öğretmenlerden Ö4: “Çevrim içi derslerde gerek öğrencinin gerekse velinin tavır ve davranışları motivasyonumu olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebiliyor.”

Öğretmenlerden Ö5: “ Motivasyon düzeyimi etkileyen unsurların başında okul idarecim geliyor. Onun bu süreçte bana sergilediği olumsuz tutumları motivasyonumu düşürse de ara ara beni başarılarımdan ötürü güdülemesi motivasyonumu olumlu yönde etkiliyor.”

Öğretmenlerden Ö6: “Pandemi sürecini baz alırsak yaşadığımız sağlık sorunları, evden çıkamamamız vb. sorunların üzerinde sabah sekiz akşam 5 ders yapmak ve özellikle maddi anlamda tatmin olamamak motivasyonumu yerlere indirdi.”

4.2.6. Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreci

Öğretmenlere, “ Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme nasıl olmalıdır?, Bu süreçte ölçme ve değerlendirmeye aracı olarak neler kullanılabilir? “ sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerden Ö1: “Öğretmenin bu süreçte çocukların tek tek takibinin yapmasının zor olduğunu düşünüyorum. Sınıf mevcuduna göre ölçme değerlendirme araçları geliştirilebilir diye düşünüyorum.”

Öğretmenlerden Ö2: “Çevrim içi derslerde verilen konularla paralel olarak öğretmenin kendisinin hazırladığı ödevler ve bu ödevlerin takibiyle ölçme değerlendirme yapılabilir.”

Öğretmenlerden Ö3: “Ders ders ayrı uygulanmak şartıyla öğrencilere çoktan seçmeli testler uygulanabilir. Hem ekran karşısında uygulanması ve geri bildirim sağlanması kolay olur.” Öğretmenlerden Ö4: “Bana göre uzaktan eğitimde en iyi ölçme ve değerlendirme aracı ders anında öğrenciye sorular yöneltilip, yanlış yaptığı yerlerde anında müdahale etmektir.”

Öğretmenlerden Ö5: “Eğitsel oyunlarla öğrencilerin bilgi ve yeterliliklerinin geliştirilip ya da öğrenip oyun sonlarında düzeylerini kolaylıkla değerlendirebiliriz.”

Öğretmenlerden Ö6: “Dersi dolu dolu geçirip gün sonunda verilen ödevleri öğrenci değerlendirmek ve veli ile anında iletişim kurmak yeterli olur diye düşünüyorum.”

4.2.7. Yüz yüze Eğitim ve Uzaktan Eğitimin Karşılaştırılması

Öğretmenlere, “Yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimin avantajlarını, dezavantajlarını, sınırlılıklarını göz önünde bulundurup karşılaştırdığınızda neler söylersiniz?” sorusu sorulmuştur.

Öğretmenlerden Ö1: “Uzaktan eğitimde mekan, zaman kısıtlaması yoktur. Öğrenci her an her yerde bilgiye ulaşabilirken yüz yüze eğitimde öğretmen ve öğrenci karşı karşıya aynı mekan ve aynı zaman içinde eğitim gerçekleşir.”

Öğretmenlerden Ö2: “Benim açımdan en büyük farkı geleneksel eğitimde aynı dersin tekrarı yoktur çocuk açıklayabildiği derecede anlar ya da anlamaz. Fakat uzaktan eğitimde aynı dersi tekrar tekrar izleyebilme imkanına sahiptir.”

Öğretmenlerden Ö3: “Her öğrencimin imkan ve şartları aynı değil. Kimi çok rahat derse katılım sağlayabilirken kimisi belki internet, tablet, telefon vb. yokluğundan derslere katılım sağlayamıyor. Eğitimde fırsat eşitliği istiyor ve yüz yüze eğitimi destekliyorum.”

Öğretmenlerden Ö4: “Öğrencilerimle göz göze ders anlatmayı hiçbir şeye değişmem uzaktan eğitim bana hep soğuk geldi.”

Öğretmenlerden Ö5: “Avantaj konuşacak olursak uzaktan eğitimin her an, her yerde ulaşılabilir olması çok çok önemlidir fakat bunun yanında imkanı olmayan çocuklar da bilgiye sadece yüz yüze sınıflarda ulaşabiliyor bu büyük bir dezavantajdır. Sınırlılığı ise 30 kişi aynı anda mikrofondan konuşuyor ve kocaman bir iletişim sorunu doğuyor.”

Öğretmenlerden Ö6: “Her iki eğitiminde kendi içinde avantaj ve dezavantajları var. Ben tabiki yüz yüze eğitimi desteklerim fakat gereken alt yapı tam olur, her çocuğun evine internet girer o zaman uzaktan eğitimi değerlendirebilirim. Şuan ülke olarak bu işin çok başındayız, eksiklerimiz çok.”

SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın nicel kısmında Zonguldak Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullarda görev yapan 261 öğretmenin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının ve motivasyon düzeylerine ilişkin elde edilen verilerin araştırma sonuçları yer almaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin cinsiyete ilişkin sonuçları incelendiğinde kadınların oranı %75,7, erkeklerin oranı ise %24,3'tür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre tutum ve motivasyon düzeylerine bakıldığında kadınlar ve erkekler arasında motivasyon ve motivasyon alt boyutları düzeyinde kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Uzaktan eğitim tutum düzeyi ve tutum alt boyutlarından avantaj ve sınırlılık düzeylerine bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmada öğretmenlerin öğrenim durumlarına ilişkin sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon düzeylerinde, tutum ve avantajlar alt boyutları için lisans ve lisansüstü eğitimi alanlarda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bunun nedeni olarak akademik alanda kendini geliştirmiş, donanım yönünden daha geniş birikime sahip öğretmenlerin onore edilme, terfi alma, maaş atışı gibi beklentilerinin olması söylenebilir. Sağlam (2003)'ın yaptığı bir araştırmada öğretmenler, yöneticilerin başarılı öğretmenlerin ödüllendirilme tekliflerini yeterince yapmadıklarını, yöneticiler ise sıklıkla ödüllendirme tekliflerini yaptıklarını belirtmiştir.

Araştırmada farklı yaş gruplarından öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum ve motivasyon alt boyutlarında içsel motivasyon ve uzaktan eğitimin avantajları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Motivasyon alt boyutlarından dışsal motivasyon, tutum alt boyutlarından sınırlılık alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmada öğretmenlerin hazırbulunuşlukları için uzaktan eğitim tutum ve motivasyon alt düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yapılan analizler sonucundan uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olan ilkokul öğretmenlerinin tutumları ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemiş olup daha

önceden uzaktan eğitim hakkında herhangi bir eğitim alıp almaması tutum ve motivasyon düzeylerini etkilememektedir.

Araştırmanın nicel kısmında ankete katılan 261 öğretmen arasından karşı tarafın da istek ve onayına bağlı seçilen 8 öğretmen katılmıştır. Katılım sağlayan öğretmenlere sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Öğretmen görüşlerinin olduğu bu çalışmada ulaşılan sonuçlar aşağıda yer verilmiştir.

1. Uzaktan eğitim sisteminin geliştirilmesi ve sanal sınıfların geleceğine ilişkin düşünceleri öğretmenlere sorulduğunda uzaktan eğitimin ülkemizde yetersiz bulunduğu düşüncesinin hakim olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin hepsi uzaktan eğitimde alt yapı sorunlarının olduğunu, her çocuğun uzaktan eğitim materyallerine ulaşamadığını ve bunun yanında öğretmenlerin de gerekli eğitimleri alarak eğitim-öğretime her yönden hazır olmaları gerektiğini belirtmiştir.
2. Uzaktan eğitimde iyi bir etkileşim ortamının oluşturulmasında öğretmenlerin uyması gereken kurallar sorulduğunda, öğretmenler çocuklar ile her an iletişim sağlamanın özetle öğrencinin derse aktif katılımın sağlamanın iyi bir etkileşim ortamı için yeterli olduğunu belirtmiştir. Ödev kontrolünün uzaktan eğitimde önemli bir etkileşim sağladığı görüşü hakim olmaktadır.
3. Uzaktan eğitimi yararları ve sınırlılıkları öğretmenlere sorulduğunda; uzaktan eğitimin en belirgin sınırlılığı her çocuğun uzaktan eğitim materyallerine sahip olmaması ve grup etkinliklerinin yapılamaması düşüncesi hakim olmaktadır. Öğretmenler uzaktan eğitimin kolay ulaşılabilir olması ve fiziksel engeli olan öğrenciler için eğitim imkanının olması uzaktan eğitimin en büyük yararları olduğunu belirtmiştir.
4. Uzaktan eğitimde öğretmenlerden beklenen teknolojik ve pedagojik yeterlilikler sorulduğunda; öğretmenler pedagojik anlamda ne kadar dolu olsalar da teknolojik anlamda eksikse bilginin öğrenciye ulaşmasında zorluk yaşayacakları görüşündedirler. Öğretmenlerinde teknolojik anlamda çeşitli eğitimler alınması yönünde düşüncelerini belirtmişlerdir.

5. Uzaktan eğitime yönelik tutumları ve motivasyon düzeylerini etkileyen unsurlar sorulduğunda; uzaktan eğitime karşı herhangi bir olumsuz tutumları olmadıkları fakat okul idarecilerinin olumsuz davranışları ve yaptıkları işle doğru orantılı olmayan maaşları motivasyon düzeylerini olumsuz etkilemektedir.
6. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme süreci sorulduğunda; öğretmenlerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitimde en iyi ölçme aracı olarak çoktan seçmeli testi uygun bulmuşlardır. Değerlendirme sürecinde ise ders anında geri bildirim vermenin faydalı olduğu görüşü hakim olmaktadır.
7. Yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim karşılaştırıldığında; öğretmenlerin hepsi uzaktan eğitimin ulaşılabilirlik açısından çok iyi fakat her çocuğun uzaktan eğitim materyallerine sahip olmaması yüz yüze eğitimi cazip kılıyor düşüncesi hakim olmuştur.

Uşun (2006)'a göre uzaktan eğitim, kaynak ve alıcıların birbirlerinden uzak ortamlarda bulunduğu, bireysellik, esneklik ve bağımsızlık özellikleri bulunan, iletişimin ve etkileşimin teknik araçlarla sağlandığı bir eğitim teknolojisidir. Öğretmenlerin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim ile ilgili yaşadıkları değişimler zaman zaman enerjilerini düşürmüş ve buna bağlı olarak motive olma ihtiyaçları doğmuştur. Araştırma sürecinde ulaşılan içsel ve dışsal faktörler motivasyonu etkiler. Latince de motivasyon “hedefe doğru harekete geçmek” anlamında kullanılır. Bu hedef bireyin ihtiyaçlarının tatmin edilmesi ile sonuca varılacak yolda harekete geçiren bir güç olarak tanımlanabilir (Can, 1997). Bu gücün oluşturulmasında bireyin istek ve ihtiyaçlarının giderilmesi önem taşımaktadır (Sabuncuoğlu, 1987). Örgüt içinde çalışanlar kendilerine değer verildiğine inandıklarında; çalışmaları sonucu başarılı olduklarını veya başarısızlık yaşadıklarına bunun içsel bir süreç olduğunun farkında olduklarında motive olmaları daha kolay olmaktadır (Ünal & Gülmez, 2017, s. 89-124). Çalışanların başarısı, örgüt yönetimi tarafından psikososyal, maddi, fiziksel ve özellikle iletişim yönünden motive olmalarına bağlıdır (Genç, 2007). Motive olmayan çalışanlar istekleri gerçekleştirilmediğinden, içsel olarak psikolojik sorunlar yaşamakta, davranışlarında ve iş performanslarında dengesiz durumlar oluşmakta ve bu tür durumlar da örgütte gerilim ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Eren, 2001).

Öneriler:

Araştırmaya Yönelik Öneriler:

- Devlet okullarının sistemi, özel okul sistemleriyle aynı olmadığı için okul türüne yönelik karşılaştırmaya dayalı araştırmalar yapılabilir.
- Mevcut araştırma nicel ve nitel olmak üzere karma bir araştırmadır. Bu araştırmadan alınan sonuçlara göre yönetici davranışları ve maaş miktarı öğretmen motivasyonunu etkilediği görülmektedir. Yönetici davranışlarının öğretmenleri ne kadar etkilediğini incelemek adına derinlemesine bir araştırma yapılabilir.
- Uzaktan eğitimde öğrenci erişimi sağlanamayan köy okullarında görev yapan öğretmenlerle araştırma genişletilebilir.
- Öğretmenlerin çevrim içi derslerde web uygulamaları sorulabilir ve uygulama yapılması sağlanabilir.

Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler:

- Bu çalışma özel ve devlet okullarında çalışan ilköğretim öğretmenlerini kapsadığından ortaokul ve lise düzeyinde araştırılabilir.
- Farklı bir araştırmada öğretmenlerin yaşının uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyona ne derecede etki ettiği incelenebilir.
- Farklı bir araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve motivasyon düzeyleri incelenebilir.
- Uzaktan eğitim yapacak öğretmenlerin hazır bulunuşlukları tespit edilip, hazır bulunuşluklarını arttırıcı yönde uygulamalar yapılabilir.
- Mevcut araştırmada öğretmen görüşleri ilköğretim öğretmenleriyle sınırlı kalmıştır. Öğretmen görüşleri branşlara ayrılarak karşılaştırmalı olarak incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abel, J. A. (2020). The Phenomenon of Learning at a Distance Through Emergency Remote Teaching Amidst the Pandemic Crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 3(12), 127-143.
- Abouchedid K., & Nasser N.R. (2010). Attitudes and Concerns towards Distance Education: the Case of Lebanon. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 2(6), 1-12.
- Acarbay, C. (2016). Havacılık Hizmetiçi Eğitiminde Uzaktan Eğitim. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 148-161. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/401403> adresinden alındı.
- Ağır F., & Okçu A. (2006). İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin internet Kullanımına Karşı Tutumlarının Belirlenmesi. 7. *Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Özetler Kitabı* (s. 288). içinde Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Ağır, F. (2007). Özel Okullarda ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi. *Tez no. 177901*. Balıkesir: Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden alındı
- Alakoç, Z. (2001). Genel Olarak Uzaktan Öğretim ve Konuya Öğretim Üyelerinin Bakış Açıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(3), 403-413.
- Allport, G. W. (1967). Attitudes. *Readings in Attitude Theory and Measurement* (s. 28-30). içinde New York: Books Americana.
- Ataç, E. (2003). 21. Yüzyılda Öğretmen Eğitimi: Türkiye'de Öğretmen Eğitiminin Değerlendirilmesi". *Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 1-31.
- Attewell, J., & Savill-Smith, C. (2004). Mobile Learning Anytime Everywhere: A Book of Papers from MLearn. *Learning and Skills Development Agency*, 15-20.
- Baek, Y., Yun S., & Zhang, H. (2017). Teachers' Attitudes toward Mobile Learning in Korea. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(9), 154-163.
- Başar, M. A. (2019). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Algısı. *1(5)*, 14-22.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim Yönetimi, Nitelikli Okul*. Ankara: Feryal Matbaası.

- Baysal, A. C. (tarih yok) Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi.
- Boloran, E., & Hernan, J. (tarih yok). *Crisis Self-Efficacy and Work Commitment of Education Workers among Public Schools during COVID-19 Pandemic*. 10 18 2020 tarihinde <https://www.preprints.org/manuscript/202007.0599/v1> adresinden alındı.
- Büyüköztürk, Ş., & Kılıç Çakmak, E., Akgün E., Kardeniz,Ş, & Demirel F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Can, H. (1997). *Organizasyon ve Yönetim*. Siyasal Kitabevi.
- Chandnani, P. (2000, Şubat). *Remote Experimentation Over the Internet*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Graduate Faculty of the Rensselaer Polytechnic Institute.
- Clark, J. R. (2020). Distance Education. *Clinical Engineering Handbook*, Ed: Ernesto Iadanza. Floransa-İtalya: Academic Press.
- Cohen L, Manion L., & Keith Morrison. (2007). *Research methods in education*. New York: Routledge.
- Demiray, U. (1999). Bir Çağdas Eğitim Modeli Olarak Uzaktan Eğitim Uygulaması. *Jandarma Dergisi*(85), 46-52.
- Dougiamas, M. (2000, February 2-4). Improving the Effectiveness of Tools For the Internet-Based Education. *9th Annual Teaching Learning Forum*. USA: Curtin.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Fojtik, R. (2018). Problems of Distance Education. *ICTE Journal*, 7(1), 14-23.
- Garrison, R. R. (2000). Theoretical Challenges for Distance Education in the 21st Century: A Shift from Structural to Transactional Issues. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 1(5), 6-11
- Genç, N. (2007). *Yönetim ve Organizasyon*. Seçkin Yayın.
- Horzum, B. (2003). *Öğretim Elemanlarının İnternet Destekli Eğitime Yönelik Düşünceleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya .
- İçten, T. (2006). *Uzaktan Eğitim Öğrencileri İçin Çevrimiçi Sınav Sistemi Uygulamasının Geliştirilmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi Ankara. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- İşman, A. (1998). İnternet ve Eğitim. *Uzaktan Eğitim Yaz 1998 / Kış 1999*, 86-92.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.

- İşman, A. (2015). Uzaktan Eğitimin Yayılması: Kuzey Kıbrıs Örneği. *Eğitim Teknolojileri Okumaları* (s. 515-524). içinde Ankara: Ayrıntı Yayınları.
- Jones, D. (1996). Computing by Distance Education: Problems and Solutions. *ACM SIGCSE Bulletin*, 28, 139-146.
- Kahraman, M. E. (2020). Covid-19 Salgınının Uygulamalı Derslere Etkisi ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi. *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 3(6), 44-56.
- Karakaya, İ. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 59). içinde Ankara: Anı Yayınları.
- Karasar, N. (2011). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karataş, F., & Karataş S,. (2020). Dünyada ve Türkiye’de Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Gelişimi. *Açık ve Uzaktan Öğrenme* (s. 41-50). içinde Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık. <http://www.jret.org/FileUpload/ds217232/File/uzaktanegitim.pdf> adresinden alındı
- Klopfer, E., & Squire, K. (2008). Environmental Detectives the Development of An Augmented Reality Platform for Environmental Simulations. *Educational Technology Research and Development*, 56(2), 203-228.
- Kuşkonmaz, H. (2011a). İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Mobil Öğrenmeye Yönelik Algı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Bilgi Teknolojileri Bölümü.
- Kuşkonmaz, H. (2011b). İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Mobil Öğrenmeye Yönelik Algı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Bilgi Teknolojileri Bölümü.
- Liang, A., & Mcqueen, R. (1999). Computer Assisted Adult Interactive Learning in a Multicultural Environment. *Adult Learning* 6(2), s.26-29
- Machado, C. (2007). Developing an E-readiness Model for Higher Education Institutions: Results of a focus group study. *British Journal of Educational Technology*, 29(6), 72-82.
- Mehrotra, C. M., Hollister, C. D., & Lawrence, M. C. (2007). Development an E-readiness Model for Higher Education Institutions: Results of a Focus Group Study. *British Journal of Educational Technology*, 2(9), s. 72-82
- Moore, M. G. (1990). Background and Overview of Contemporary American distance education. *Contemporary Issues in American Distance Education* (Cilt 44, s. 12-26). içinde New York: Pergamon.

- Nachimuthu, D. (2020). Student Teacher's Attitude Towards Online Learning During COVID-19 Epidemic in China. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(6). doi:10.46328/ijtes.v4i4.107 adresinden alındı.
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*. 2(6), 25-26.
- Orhan, F., & Akkoyunlu B. (1999). Uzaktan Eğitim Yaklaşımında Temel Eğitim 1.kademe Öğretmenlerinin Video Destekli Hizmet İçi Eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(3), 18-32.
- Öztekin, A. (2002). Ahmet Yesevi Üniversitesi ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları. *Türkiye Türkçesiyle Uzaktan Eğitim Bildiriler Kitabı* (s. 56-61). içinde Eskişehir.
- Sabuncuoğlu, Z. (1987). *Çalışma Psikolojisi*. Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- Sadeghi, M. (2019). A Shift from Classroom to Distance Learning: Advantages and Limitations. *International Journal of Research in English Education* (Cilt 4, s. 80-88. içinde.
- Sağlam, A. (2003). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sınıf Öğretmenlerini İşe Güdüleme Davranışları. *Eğitim Araştırmaları*, 1(3), 139-148.
- Thurstone, L. L. (1931). Attitudes Can Be Measured. *Readings in Atitude Theory And Measurment*. içinde American Journal of Sociology, 2(1), 529-554.
- Toprakçı, E., & Ersoy, M. (2008). Uzaktan Eğitimde Öğretmen Roller. II. *Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. içinde İzmir. <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2020/12/uzaktan-egitim-%C3%B6%C4%9Fretmen-rolleri.pdf> adresinden alındı.
- USDLA (2011). 30 10 2022 tarihinde <https://usdla.org/distance-learning-resources/research/> adresinden alındı.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Nobel Yayınevi.
- Uzunboylu, H., & Özdamlı, F. (2011). Teacher Perception for M-learning: Scale Development and Teachers' Perceptions. *Journal of Computer Assisted Learning*, 1(4), 544-556.
- Ünal, A., & Gülmez, D. (2017). Motivasyon Kuramları ve Uygulamaları. *Örgütsel Davranış ve Yönetim* (s. 89-124). içinde Pegem Akademi.
- Watson, E. (2020). One Teacher's Experience During the Covid-19 School Closures. *Childhood Education*, 3(2), 42-45.
- Wikipedia. (2022, 11 15). http://tr.wikipedia.org/wiki/Web_2.0, 25.10.2008 adresinden alındı

Willhelm, W. J. (2003). Teaching Communications Online Using the Master Teacher Model . *Delta Pi Epsilon Journal*, 2(6), 34-47.

Yamamoto Telli, G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve Çevrimiçi (online) Eğitimin Ölenemeyen Yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(5), 25-34. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1051865> adresinden alındı.

EKLER

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisiyim. “İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime ilişkin Tutumlarının ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” üzerine araştırma yapmaktayım. “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”, “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” ve “Motivasyon Ölçeği”nden elde edilen veriler bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Araştırmaya katılmaya gönüllü olmamanız durumunda araştırmacıya bilgi vermeniz yeterlidir. Cevaplarınız gizli kalacak olup sadece bu çalışma için kullanılacaktır. Aşağıdaki sorulara içtenlikle yanıt vermeniz araştırmanın daha verimli olması açısından önem arz etmektedir. Sürece katılımınız, ilgi ve iş birliğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

TUĞÇE ALTUN

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz:

- a. ☐ Kadın b. ☐ Erkek

2. Eğitim Durumunuz:

- a. ☐ Önlisans b. ☐ Lisans
c. ☐ Yüksek Lisans d. ☐ Doktora

3. Yaşınız:

- a. ☐ 20-25 Arası b. ☐ 26-30 Arası c. ☐ 31-35 Arası
d. ☐ 36-40 Arası e. ☐ 41- 45 Arası f. ☐ 46 ve yukarı

4. Görev Yaptığınız Kurum:

- a. ☐ Özel Okul b. ☐ Resmi Okul

5.Öğretmenlik Hizmet Süreniz:

- a. ☐ 1-5 yıl b. ☐ 6-10 yıl c. ☐ 11-15 yıl
d. ☐ 16-20 yıl e. ☐ 21-25 yıl f. ☐ 26 yıl ve üzeri

6.Bulunduğunuz kurumdaki hizmet yılınız:

- a. ☐ 1-5 yıl b. ☐ 6-10 yıl c. ☐ 11-15 yıl
d. ☐ 16-20 yıl e. ☐ 21-25 yıl f. ☐ 26 yıl ve üzeri

Ek 2: Tutum Ölçeği

UZAKTAN EĞİTİM TUTUM ÖLÇEĞİ

Bu çalışma İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim hakkındaki tutumları ve görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar çalışmaya ışık tutacaktır. İlginiz için teşekkür ederim.

Tuğçe ALTUN

ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretimi A.B.D

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Uzaktan Eğitim ile ilgili aşağıdaki seçeneklerden birini seçiniz.

- a) Uzaktan Eğitim hakkında çok az bilgin var. ()
b) Uzaktan Eğitim hakkında yeterince bilgin var ()
c) Daha önce Uzaktan Eğitim aldım. ()

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.					
2. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.					
3. Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.					
4. Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.					

5. Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.					
6. Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.					
7. Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.					
8. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır.					
9. Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldır.					
10. Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.					
11. Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.					
12. Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.					
13. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.					
14. Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.					
15. Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.					
16. Uzaktan eğitim özdeğerlendirme becerilerini geliştirir.					
17. Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.					
18. Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.					
19. Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.					
20. Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.					
21. Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir					

Ek 3: Öğretmen Motivasyon Ölçeği

B. ÖĞRETMEN MOTİVASYONU ÖLÇEĞİ	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her Zaman
1. Yaptığım işte başarılı olduğumu düşünüyorum.					
2. Yaptığım iş ile ilgili sorumluluklar verilmesi bana kendimi değerli hissettiriyor.					
3. İş arkadaşlarımdan tavır ve davranışları beni onurlandırıyor.					
4. İşimin yapılmaya değer bir iş olduğuna inanıyorum.					
5. İşimi tam anlamıyla yapabilecek yetkiye sahip olmam, işimi isteyerek yapmama neden oluyor.					
6. Yaptığım işin saygın olduğuna inanıyorum.					
7. Kendimi kurumun önemli bir çalışanı olarak görüyorum.					
8. Yaptığım işle ilgili konularda karar verebilmem beni mutlu ediyor.					
9. Yöneticilerin tavır ve davranışları beni onurlandırıyor.					
10. Gerektiğinde izin kullanabilmem beni rahatlatıyor.					
11. Çalışma ortamımda fiziksel şartların uygun olduğunu düşünüyorum.					
12. Yemek, çay-kahve, ulaşım gibi imkanların ücretsiz sağlanması verimli çalışmamı sağlıyor.					
13. İşyerindeki araç ve gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
14. Çalışanlarla iyi ilişkiler içinde olmam işe keyifle gelmemi sağlıyor.					
15. Konularında uzman olan kişilerden toplantı, seminer, konferans vb. faaliyetlerle eğitim almam etkililiğimi artırıyor.					
16. Çalıştığım kurumun ileriki yıllarda şu anki durumundan daha iyi olacağına inanıyorum.					
17. Yöneticimle ilişkilerimin iyi olması işe isteyerek gelmeme neden oluyor.					
18. İşimde terfi imkanının olması çalışma isteğimi artırıyor.					
19. Yöneticimin iş arkadaşlarımla ve velilerle olan anlaşmazlıklarımı çözmekte verdiği destek beni rahatlatıyor.					
20. Başarımdan dolayı ekstra ücret ödenmesi çalışma isteğimi artırıyor.					
21. Başarımdan dolayı ödüllendirilmem çalışma isteğimi artırıyor.					
22. Kişisel ve ailevi problemlerimin çözümünde çalışma arkadaşlarımdan yardımcı olması beni rahatlatıyor.					
23. Bu işyerinden emekli olabileceğime inanıyorum.					
24. Yaptığım işten aldığım ücretin miktarı beni tatmin ediyor.					

Ek 4: Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 24.05.2021-38875

Kurum Kayıt Tarihi ve
Sayısı: 22.04.2021 / 35043

Protokol No: 150

30.04.2021

T.C

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Anket
BAŞLIK:	İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumlarının ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Doç. Dr. Murat İNCE
KARAR:	UYGUN

ETİK KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Başkan

Prof. Dr. Ali ARSLAN
Üye

Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK
Üye

Prof. Dr. Ahmet EFİLOĞLU
Üye

Doç. Dr. Ahmet Erkan KOCA
Üye

Doç. Dr. Tülay KUZLU AYYILDIZ
Üye

29.05.2014 tarih ve 2014/08-13 sayılı Senato Kararı ile kabul edilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://www.turkiye.gov.tr/bulent-ecevit-universitesi-ebys?eD=BSN5AEESS&eS=38875> adresinden yap

Ek 5: İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Uygulama İzni

03.03.2022 - 143153

T.C.
ZONGULDAK VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-45865702-605.01-44837979
Konu : Tez Çalışması İzni(Tuğçe ALTUN)

02.03.2022

BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: 23/02/2022 tarih ve 139777 sayılı yazınız.

Üniversitenizin Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Tuğçe ALTUN'un "*İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi*" konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla ilimiz Merkez ve İlçelerinde bulunan tüm İlkokullarda görev yapmakta olan öğretmenlere 2021 - 2022 eğitim - öğretim yılı içerisinde COVID-19 pandemi dönemi sürecinin ilerleyişine göre yüz yüze veya dijital ortamda Araştırma Çalışmasını uygulamak istediği ilgi yazınız ile Müdürlüğümüze bildirilmiş olup, Valilik Makamından alınan 25/02/2022 tarih ve 44462564 sayılı Olur, ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi ve ilgililere bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Züleyha ALDOĞAN
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek :

- 1- Valilik Makam Olur'u (1 sayfa)
- 2- Onaylı Anket Formları (6 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :
Talefon No : 0 (372) 280 4747
E-Posta :
Kısa Adres : mevl@b01.bsp.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Bu belgeyi kontrol etmeniz için kontrol kodunu 57CA-8AC8-3E49-bca3-5c1c kullandığınızda doğruluğu teyit edilebilir.

Bu belgeye güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Bu belgeyi kontrol etmeniz için kontrol kodunu 57CA-8AC8-3E49-bca3-5c1c kullandığınızda doğruluğu teyit edilebilir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Tuğçe ALTUN

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Aldığı Sertifikalar :

Uzmanlık Alanı : Sınıf Öğretmenliği

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Sınıf Öğretmenliği	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2018
Y. Lisans	Eğitim Programları ve Öğretim	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2022

Görevler :

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Sınıf Öğretmeni	Düzce Bahçeşehir Koleji	2018
Sınıf Öğretmeni	Kdz.Ereğli Final Okulları	2019-2021
Sınıf Öğretmeni	Kdz.Ereğli Doğa Koleji	2022

Eserler :

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

A1.

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

B1.

C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

C1. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar:

C1.1.

C2. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplardaki bölümler:

C2.1.

D. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

D1.

E. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:

E11. Altun, T. (2022) İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi. *1.Ulusal Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Öğrenci Kongresi*. Zonguldak.

F. Sanat ve tasarım etkinlikleri:

F1.

G. Diğer yayınlar: (Yukarıdaki maddelerde yer alan başlıklardaki kategorilere girmeyen ve belirtilmek istenen tüm eserler bu maddenin altında belirtilecektir.)